

Sivil Toplum Kuruluşları
Eğitim ve Araştırma Birimi

Deneyimlerimiz

2003 - 2009

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ
Sivil Toplum Kuruluşları
Eğitim ve Araştırma Birimi

**Sivil Toplum Kuruluşları
Eğitim ve Araştırma Birimi**

DENEYİMLERİMİZ

2003 - 2009

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ
**Sivil Toplum Kuruluşları
Eğitim ve Araştırma Birimi**

SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI EĞİTİM VE ARAŞTIRMA BİRİMİ
DENEYİMLERİMİZ, 2003-2009

© İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ SİVİL TOPLUM KURULUŞLARI EĞİTİM VE ARAŞTIRMA BİRİMİ
YAZIŞMA ADRESİ: DOLAPDERE KAMPÜSÜ, KURTULUŞ DERESİ CADDESİ No: 47 34430 BEYOĞLU İSTANBUL
TELEFON: 0212 311 51 65 / FAKS: 0212 297 01 34

<http://stk.bilgi.edu.tr>
E-POSTA stkmerkezi@bilgi.edu.tr

KAPAK VE KİTAP TASARIMI KADİR ABBAS
DİZGİ VE UYGULAMA MARATON DİZGİEVİ
DÜZELTİ REMZİ ABBAS

BASKI VE CİLT SENA OFSET AMBALAJ VE MATBAACILIK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
LİTROS YOLU 2. MATBAACILAR SİTESİ B BLOK KAT 6 No: 4 NB 7-9-11 TOPKAPI İSTANBUL
TELEFON: 0212 613 03 21 - 613 38 46 / FAKS: 0212 613 38 46

İÇİNDEKİLER

AMAÇ VE FELSEFE	5
STK EĞİTİM VE SERTİFİKA PROGRAMI	6
STK'LAR İÇİN UZAKTAN ÖĞRENİM AĞIRLIKLİ SERTİFİKA PROGRAMI	19
KAPASİTE GELİŞTİRME EĞİTİMLERİ	28
DÜZENLENEN KONFERANSLAR VE YAYINLARI	30
STK ÇALIŞMALARI - EĞİTİM KİTAPLARI VE EĞİTİM CD'LERİ DİZİSİ	34
AVRUPA BİRLİĞİ MÜZAKERE SÜRECİNDE STK'LAR	47
GENÇLİK VE SOSYAL HAKLAR	50
STK ÇALIŞMALARI- EĞİTİM KİTAPLARI, BÜTÇE İZLEME DİZİSİ	55
BÜTÇE İZLEME EĞİTİMİ VE KAMPI	60
STK KİTAP KOLEKSİYONU	61
STK'LAR İÇİN HUKUKİ BİLGİLENDİRME	62
STK VERİ TABANI	62
PROJE ÇAĞRILARI	62
YÖNETİM VE İLETİŞİM	63

AMAÇ VE FELSEFE

Son on yılda sivil toplum kuruluşlarının (STK) çoğulcu demokrasi içinde artan önemlerine yapılan vurguyla birlikte hem sayılarında, hem faaliyet gösterdikleri alanların çeşitliliğinde bir artış gözlenmektedir. Buna karşın, STK'ların, ihtiyaç duydukları kurumsal kapasitelerini güçlendirmeleri konusundaki çeşitli sorunları da dikkat çekmektedir. Kuruluşundan itibaren toplumun tüm kesimleriyle sürekli ve sıcak bir ilişki kurmayı hedefleyen, bu anlamda akademik etkinliklerin yanı sıra sosyal ve kültürel etkinlikleriyle kapılarını dış dünyaya açmış bir "kent üniversitesi" olan İstanbul Bilgi Üniversitesi, misyonunun ayrılmaz bir parçası olarak gördüğü sivil toplum kuruluşlarına yönelik desteğini kurumsal hale getirerek, Mart 2003'te STK Eğitim ve Araştırma Birimi'ni (Bilgi STK) oluşturmuştur. Bilgi STK, sivil toplum kuruluşları ve yurttaş girişimlerinin yönetim ve politikaların oluşumu ve uygulanması süreçlerine katılım kapasitelerinin gelişimine yardımcı olacak, bir üniversite-sivil toplum buluşma noktası olarak kuruldu. Türkiye'de ilk defa bir üniversite bünyesinde kurulan birim, çoğulcu demokraside STK'ların rolünün güçlendirilmesine ve STK'ların etkin çalışma sorununun çözümüne katkıda bulunmayı amaçlıyor. Bu amacın arkasında STK'ların ve özellikle taban örgütlenmelerinin katılımcı bir demokrasi-nin kurulmasında kilit aktörler oldukları görüşü yatıyor. Bilgi STK olarak, sivil toplum kuruluşlarının kurumsal kapasitelerini ve örgütlenme yeteneklerini güçlendirme ve destekleme, artan eğitim ve yazılı ve görsel malzeme ihtiyaçlarına cevap vermenin yanı sıra, insan hakları, cinsiyet eşitliği, katılım, çokkültürlülük ve etik gibi konularda STK'ların farkındalığını artırma, STK'lar arası ağların oluşturulması ve ağ çalışmalarının düzenlenmesi, AB müzakere sürecinde STK'ların etkisinin artırılması üzerine çalışıyoruz.

STK'ların, merkezi ve yerel yönetimlerin toplumsal sorunlarla ilgili politikalarını etkilemeye yönelik faaliyetler yapan aktörler olarak, gittikçe daha fazla rol oynamaya başladıklarını söyleyebiliriz. Örneğin STK'ların bireysel özgürlük alanının genişletilmesi, sosyal politikaların sürdürülmesiyle ilgili savunuculuk faaliyetleri bunların arasında sayılabilir. STK'lar, 1990'ların küreselleşme ve ulus devletin zayıflama sürecinde, giderek daha fazla toplumsal sorunların çözümüne katkıda bulunan önemli aktörler oldular. Örneğin STK'lar toplumdaki dezavantajlı kesimler olan kadın, çocuk, genç, engelli, yoksul, göç etmiş insanların haklarını bilmeleri ve aramaları konularında bilgilendirme ve bilinç yükseltme hizmetleri vermeye yönelik projeler ürettiler. STK'lar ayrıca eğitim, sağlık, sosyal yardım gibi alanlarda da giderek artan bir şekilde hizmet üretmeye başladılar ve yaptıkları çalışmalar ve ürettikleri projelerle çeşitli modeller yarattılar ve deneyim kazandılar. STK'ların hafifletmeye çalıştığı toplumsal sorunların mikro ölçekte çalışarak tümüyle ortadan kaldırılabilir sorunlar olmadığını biliyoruz. STK'ların hizmet model ve deneyimleri salt protesto örgütü olarak algılanmalarına engel olmanın yanında deneyim ve bilgiye dayalı, daha etkili bir savunuculuk faaliyeti yapma olanağı da sunmaktadır. Bu anlamda savunuculuk ve hizmet verme, birçok anlamda birbirlerini tamamlayıcı faaliyetler olarak düşünülebilir. Bu nedenle STK'ların sadece hizmet üretmeye yönelmelerinin sorunlu olduğunu, STK'ların hizmet üretirken, bu hizmetlerden tepeden inme olmayan katılımcı modeller üretmeleri, bu hizmetten yararlananları ve üye, çalışan ve gönüllülerini kamusal alanda söz söyleyebilen aktörler ve savunuculuk faaliyetleri yapan aktif vatandaşlar haline gelmeleri için çaba göstermelerinin çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Bu anlayışa dayalı olarak, Bilgi STK olarak 2009 yılı sonrası eğitim ve yayın çalışmalarını savunuculuk alanında yoğunlaştırma kararı aldık. Diğer yandan, özellikle hak temelli çalışan STK'lar için, kamu bütçesinden sosyal alanlara ayrılan ödeneklerin izlenmesi, bu ödeneklerin artırılmasına yönelik politika üretme sürecinin etkilenmesine yönelik olarak eğitim ve yayın faaliyetlerini başlattık.

Sivil toplum ve çoğulculuk açısından bakıldığında, alttan üste doğru toplumun siyasi yaşamı denetleyebilmesi, sivil toplumun müzakere ve karar alma süreçlerine aktif olarak katılabilmesinin önüne bütçeyi ve yasama ve karar alma süreçlerini izleyebilme gibi birçok alanda "uzmanlık bilgisinden kaynaklanan iktidarlar" çıkmaktadır. Bu nedenle önyak olduğumuz eğitim ve yayınlarda uzmanların bilgilerini STK'larla paylaşmaları için ortamlar oluşturarak ve STK'ları güçlendirerek, bilginin iktidarını bilgiyi yaygınlaştırarak zayıflatmak amacındayız.

STK EĞİTİM VE SERTİFİKA PROGRAMI

Bilgi STK tarafından düzenlenen STK Eğitim ve Sertifika Programı hak temelli çalışan STK'lar ve yurttaş inisiyatiflerine yönelik kapasite geliştirmeyi amaçlayan bir program olarak tasarlanmıştır. Programın öncelikli hedefi tabandan örgütlenmelere sahip sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerini geliştirmektir. Program, katılımcıların kapasitelerini geliştirmelerini mümkün kılarken, temelde amacı katılımcılar üzerinden STK'ların gelişimine katkıda bulunmaktır. Katılımcılardan programı tamamladıktan sonra ilgili ve ilişkili oldukları STK'ya geri dönüp, programdaki edinimlerinden yola çıkarak gönüllü katkıda bulunmaları beklenmektedir. Programın temel hedef kitlesi STK'lar içinde üst düzey yöneticiler değil, çalışmaları bizzat yürüten daha genç kuşak çalışan, üye ve gönüllülerdir. Program 2003 yılında başlamıştır.

STK Eğitim ve Sertifika Programı, 2003-2005 arası öncelikle İstanbul Bilgi Üniversitesi'nin sağladığı altyapı kaynakları ile yapılandırılan bir program olup, program maliyetleri ve katılımcılara sağlanan ücretsiz katılım olanağı, 2003-2005 yılları arasında, Açık Toplum Enstitüsü ve ACT Hollanda'nın destekleriyle sağlanmıştır. 2006 yılından itibaren program İstanbul Bilgi Üniversitesi desteği ile sürdürülmektedir.

Bilgi STK faaliyetlerini, sivil toplum alanında çalışan akademisyenler ve sivil toplum kuruluşlarındaki çalışanlarıyla tanınmış isimlerden oluşan Danışma Kurulu'nun tavsiyeleri doğrultusunda belirlemekte ve programlamaktadır.

Programın İçeriği

STK'ların kapasite geliştirmesine yönelik olan bu programda katılımcıların sivil toplum ve sivil topluma ilişkin kavramsal tartışmalardan haberdar olarak perspektiflerini geliştirmelerini ve güncel tartışmalara katılımlarını kolaylaştırmak amaçlanmaktadır. Programın bir diğer amacı, sivil toplum örgütlenmelerinin çalıştıkları konulara yönelik ürettikleri önerileri ve politikaları hayata geçirmek için geliştirdikleri projelerinin uygulanmasını ve sürdürülebilirliğini sağlayacak teknik bilgi ve becerinin verilmesidir.

Eğitimler, STK çalışanlarının ve gönüllülerinin eleştirel yönetim, iletişim ve savunuculuk becerileriyle desteklenerek kurumsal kapasitelerini geliştirmeye yönelik hizmetler sunulmasını ve dolayısıyla Türkiye’de sivil toplumu, hak temelli çalışan STK’ların güçlendirilmesi aracılığıyla desteklemeyi hedeflemektedir. Bu amaçla, yukarıda belirtilen konularda, katılımcılara kendi içinde bütünlüğü olan bir eğitim programı kapsamında, kavramsal bilgiyle de desteklenmiş bir beceri geliştirme ortamı sağlanmaktadır.

Eğitimlerin içeriği gruplar halinde geliştirilen bir proje çevresinde katılımcı odaklı, yetişkin eğitimi tekniklerinden yararlanılarak tasarlanmıştır. Yetişkin eğitimi tekniklerinin kullanılmasıyla STK’lardan farklı deneyimlerle gelen katılımcılar bir yandan eğitmenlerin yardımıyla kavramsal ve pratiğe yönelik yeni bilgiler edinirken, öte yandan alanda edindikleri deneyimleri birbirleri ile paylaşarak hem tartışmaların zenginleşmesini sağlamış; hem de birbirlerinden öğrenebildikleri bir eğitim ortamı yaratmışlardır. Bu eğitim ortamı aynı zamanda katılımcılar arası ilişkilerin güçlenmesi ve bu ilişkilerin farklı alanlardaki STK’ların ortaklığa gitmesini kolaylaştırarak çarpan etkisi göstermiştir. Katılımcıların performansı programa devamları ve eğitim programı sonunda teslim edilen tüm eğitim modüllerini kapsayan bir proje metni yoluyla değerlendirilmektedir.

Programda yer alan dersleri sıralamak içerik hakkında fikir sahibi olunmasını kolaylaştırabilir. Programın giriş dersi sivil toplum kavramının, kavrama ilişkin güncel düşüncelerin, STK’ların ve işlevlerinin masaya yatırıldığı kavramsal bir tartışmadır. Bu tartışma bir yandan katılımcılar arasında tüm program boyunca sürecektir eleştirel düşünme ve “ortak bir dil yaratılabilir mi?” kaygısı taşıırken; öte yandan da söylenegelen kavramların sorgulanmasına bir zemin sağlamayı amaçlamaktadır. Programın başında yapılan bu tartışmanın, eğitimin devamında içine yayılan ve “Sivil Toplum Nedir?”, “Demokrasi ve Gelişme”, “Türkiye’de ve Avrupa’da Sivil Toplum”, “Çokkültürlülük Perspektifleri”, “Katılım ve Demokrasi”, “Kimlik, Kültür ve Haklar” gibi temaları kapsayan sivil toplum ve demokrasi seminerleri ile beslenmesi amaçlanmaktadır. Proje ve örgüt yönetimi konusunda kapasite geliştirmeyi amaçlayan derslerin yanı sıra Avrupa Birliği, toplumsal cinsiyet, STK’lar için hukuki çerçeve, insan hakları, iletişim ve kolaylaştırıcılık teknikleri dersleri programın ana eksenini oluşturmaktadır. Derslerin oluşturulmasında öncelikle göz önüne alınan değer, tüm derslerde verilen bilgilere ve öğretilere karşı eleştirel bir gözle yaklaşılabilecek donanımın katılımcılara sağlanmasıdır. Amaç eleştirel düşünceyi mümkün kılmak olunca derslerin tümünde, alanda kullanılabilecek pratik bilginin kavramsal tartışmalarını da katılımcıların tartışması için masaya yatırmak önemli bir hedef haline gelmiştir. Ayrıca derslerin pratiğe yönelik ya da kavramsal ve politik olarak ayrılmasından ortaya çıkabilecek deneyim ve bilgi arasındaki hiyerarşi programın tüm kurgusuna ve felsefesine aykırı olduğu için, eğitim modüler değil, bütüncül olarak tasarlanmıştır. Bu felsefeye uygun olarak eğitmen havuzu alandan gelen uzmanlar ve akademisyenlerden oluşmaktadır.

KUTU 1

STK Eğitim ve Araştırma Birimi STK Eğitim ve Sertifika Programı Eğitim İçerikleri

000: SİVİL TOPLUM KAVRAMI

TPNGO 001: SİVİL TOPLUM VE DEMOKRASİ

Öğretim Kadrosu: Nurhan Yentürk, Laden Yurttagüler, Alper Akyüz

Seminer Kadrosu: Murat Belge, Fuat Keyman, Ahmet İnsel, Mete Tunçay, Ferda Keskin, Ferhat Kentel, Ayhan Kaya, Turgut Tarhanlı¹

Süre: 12 saat

1. Atölye: Sivil toplum nedir?
2. Sivil alan ve ilişkiler
3. Sivil toplum ve demokrasi semineri
4. Yurttaşlık, haklar ve sivil toplum

¹ Seminarlerin tam listesi için bkz. Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları

TPNGO 002: SİVİL TOPLUM VE STRATEJİ OLUŞTURMA

Öğretim Kadrosu: Hale Akay, Emel Kurma

Süre: 12 saat

1. Sivil toplum kavramı, teorik temelleri, kavrama ilişkin güncel tartışmalar
2. STK'ların işlevleri, yapılanlar, ülke örnekleri
3. Sivil toplum kuruluşları, tanım, yelpaze, jargon
4. STK'larda ortaklıklar: iş dünyası, yerel ve merkezi yönetimler

100 TEKLİF YAZMA VE BÜTÇELEME:

TPNGO 101: STK'LAR İÇİN TEKLİF YAZMA TEKNİKLERİ

Öğretim Kadrosu: Nurhan Yentürk, Yiğit Aksakoğlu

Süre: 30 saat

1. Proje tasarımı: Proje döngüsü, proje fikrini oluşturma, problem ağacı ve hedef ağacını geliştirme
2. Paydaş analizi, projenin genel amaç ve hedeflerinin belirlenmesi
3. Projenin planlanması: Faaliyet/zaman/kaynak planlaması, iş döküm ağacı
4. Mantıksal Çerçeve analizi: Mantıksal Çerçeveye başlamak, amaç, hedef ve faaliyetler
5. Faaliyetlerin risk analizi ve varsayımların saptanması
6. Göstergeler ve doğrulama kaynaklarının saptanması
7. Grup projeleri için Mantıksal Çerçeve hazırlama atölyesi
8. Projelerin izleme ve değerlendirilmesi, projelerde sürdürülebilirlik
9. Proje teklifi hazırlama atölyesi
10. Teklif sunum ve değerlendirme atölyesi

TPNGO 102: PROJE BÜTÇESİ OLUŞTURMA

Öğretim Kadrosu: Alper Akyüz, Laden Yurttagüler, Emel Kurma, İdil Eser

Süre: 12 saat

1. Bütçe hazırlama, alt kalemler, yöntemler
2. Bütçe uygulama örnekleri, uygulama sorunları, çözüm yöntemleri
3. Grup projeleri için bütçe hazırlama atölyesi
4. Raporlama

200 YÖNETİM BECERİLERİ:

TPNGO 201: STK'LAR İÇİN ÖRGÜT YÖNETİMİ

Öğretim Kadrosu: Alper Akyüz, Yiğit Aksakoğlu, Emel Kurma, Hale Akay, Baver Alyakut

Süre: 12 saat

1. Örgüt ve yönetim kavramlarına giriş
2. Vizyon-misyon uygulaması ve stratejik yönetime giriş
3. Öğrenen örgütler ve bilgi yönetimi
4. Stratejik yönetim uygulaması

TPNGO 202: STK'LARDA KAYNAK GELİŞTİRME

Öğretim Kadrosu: Laden Yurttagüler, Yörük Kurtaran

Süre: 12 saat

1. Tartışma: Kaynak geliştirme, fonlar ve STK'lar
2. Örgütsel kavramlar ve kaynak geliştirme
3. Strateji ve kaynak geliştirmenin örgütsel yönleri
4. Kaynak geliştirme stratejilerinin gözden geçirilmesi

TPNGO 203: GÖNÜLLÜLERLE İŞBİRLİĞİ

Öğretim Kadrosu: Laden Yurttagüler

Süre: 12 saat

1. Panel: Gönüllülük nedir? Gönüllüler sivil toplumun neresindeler? Bir kimlik ve siyasi hareket olarak gönüllülük.
2. Gönüllülük ve yurttaşlık ilişkisi
3. Gönüllülerle işbirliği programı geliştirilmesi, gönüllü kazanma, başvuru ve mülakat
4. Gönüllülerle işbirliği stratejisi geliştirilmesi, iş tanımı, oryantasyon, değerlendirme ve eğitim

TPNGO 204: STK'LARDA FİNANSAL YÖNETİM

Öğretim Kadrosu: Metin Konca

Süre 12 saat

1. STK'larda bilanço analizi, bütçeleme ve uygulamalar
2. STK'larda proje uygulamalarında muhasebe düzeni
3. İşletme kooperatiflerinde maliyet ve kârlılık analizi
4. Türk vergi sistemi, farklı vergi sistemlerinden kaynaklanan sorunlar ve aşma yöntemleri

300 SAVUNUCULUK VE POLİTİKALARI ETKİLEME

TPNGO 301: SAVUNUCULUK STRATEJİSİ OLUŞTURMA

Öğretim Kadrosu: Yiğit Aksakoğlu, Laden Yurttagüler

Süre: 12 saat

1. Tanımlar: Savunuculuk, kampanya ve lobi faaliyetleri
2. Savunuculuk stratejilerine giriş: Problemi yeniden tanımlamak
3. Savunuculuk stratejisi hazırlamada temel yaklaşımlar: SWOT analizi, konu, hedef ve amaç belirleme
4. Savunuculuk vaka incelemeleri

TPNGO 302: TBMM: YASAL SÜREÇLER, SİYASİ DİNAMİKLER VE STK'LARIN SİYASİ KATILIMI İÇİN FIRSATLAR

Öğretim Kadrosu: YASADER

Süre: 12 saat

1. Türkiye'deki parlamenter sistemin iç işleyişi: sürece genel bir bakış
2. STK'ların katılımı için prosedürlere, kanunlara ve fırsatlara eleştirel bir bakış
3. Parlamenterler, komite üyeleri, hükümet kadrosu, koalisyon ortakları ve diğer paydaşlar ile ilişki kurmak, ilişkileri sürdürmek ve ilişkileri geliştirmek için metodlar

TPNGO 303: BÜTÇE OKUMA YAZMA VE SOSYAL BÜTÇEYİ İZLEME EĞİTİM PROGRAMI

Öğretim Kadrosu: Nurhan Yentürk, Laden Yurttagüler, Yörük Kurtaran, Ayşe Beyazova, Volkan Yılmaz, Hale Akay

Süre: 12 saat

1. Bütçe kalemlerinin ve bütçede bulunan kavramların ve bütçe uygulamalarının açıklanması
2. Türkiye'deki sosyal koruma harcamalarının izleme kalemleri ve trendleri
3. Türkiye'deki gençlik, çocuk, engelli ve eğitim alanındaki harcamaların izleme kalemleri ve trendleri
4. Türkiye'de askeri ve iç güvenlik harcamalarının izleme kalemleri ve trendleri

400 HUKUKİ YAPI VE HAKLAR

TPNGO 401: STK'LAR İÇİN HUKUKİ ÇERÇEVE VE İNSAN HAKLARI

Öğretim Kadrosu: Turgut Tarhanlı

Süre: 12 saat

1. Tüzel kişiliğin genel teorisi
2. Dernekler ve vakıflar: Dernekler hukukuna giriş, vakıflar hakkında genel bilgiler
3. İnsan hakları kavramı neye yarar? İnsan hakları ve yurttaş hakları, hukuk ve insan hakları
4. Uluslararası hukuk: İnsan haklarından insan hakları hukukuna, kendi geleceğini belirleme hakkı ve insan hakları, insan hakları hukuku ve insan hakları aktivizmi, uluslararası hukuk ve örgütlenme hakkı

TPNGO 402: TOPLUMSAL CİNSİYET

Öğretim Kadrosu: Aksu Bora, Nazik Işık

Süre: 12 saat

1. Toplumsal cinsiyet: Kavramsal çerçeve; cinsiyet ilişkileri sistemi: cinsiyet, “kadın sorunları”ndan ibaret değildir!
2. Türkiye’de cinsiyet sistemi: ortaklık ve farklılıklar. Türkiye’de cinsiyet politikaları: yasalar, uygulamalar, yaklaşımlar. Dünyada cinsiyet politikaları: 1975’ten sonra neler oldu?
3. Toplumsal cinsiyet ihtiyaçları: pratik ve stratejik ihtiyaçlar
4. Projelerin toplumsal cinsiyet ihtiyaçları açısından değerlendirilmesi

500 AVRUPA BÜTÜNLEŞMESİ ve STK’LAR

TPNGO 501: AVRUPA BÜTÜNLEŞMESİ, STK’LAR VE SAVUNUCULUK

Öğretim Kadrosu: Alper Akyüz

Süre: 12 saat

1. Kavram ve kimlik mekânı olarak Avrupa, Avrupa bütünleşmesi ve Avrupa yurttaşlığı
2. Avrupa kurumları: kim kimdir? Avrupa Konseyi, AGİT ve Avrupa Birliği
3. Avrupa Birliği: kurumsal yapı, politika süreçleri ve karar verme mekanizmaları, STK’ların katılım olanakları
4. AB genişleme ve müzakere süreci: Türkiye’deki STK’lar için olanaklar
5. STK’lar ve geleceğin Avrupası: uygulama ve perspektif oluşturma

TPNGO 502: AVRUPA BÜTÜNLEŞMESİ VE OLANAKLAR

Öğretim Kadrosu: Alper Akyüz

Süre: 12 saat

1. Avrupa kurumları ve fon olanakları, AB Fon Programları
2. Fonların Yönetimi ve Fonlara Yönelik Eleştiriler
3. Hibeler için AB Kural ve Prosedürleri
4. Proje Raporları ve Raporlama Süreçleri

600 İLETİŞİM BECERİLERİ:

TPNGO 601: İLETİŞİM BECERİLERİ

Öğretim Kadrosu: Aydın Uğur, Ayşe Kayalar, Şaylan Uran, Alper Akyüz

Süre: 15 saat

1. İletişime giriş ve simülasyon çalışması.
2. İletişim, kişiler arası iletişim, küçük gruplarda iletişim
3. STK’larda ağ tipi iletişim
4. Kurumsal iletişim: medyanın rolü, yazılı iletişim
5. Kurumsal iletişim: sözlü sunum hazırlama; kriz döneminde iletişim

TPNGO 602: KOLAYLAŞTIRICILIK VE EĞİTİM TEKNİKLERİ

Öğretim Kadrosu: Alper Akyüz, Gülesin Nemutlu, Neslihan Öztürk

Süre: 15 saat

1. Kolaylaştırıcılık ve eğitim: farklı anlayış ve yaklaşımlar, deneyimsel öğrenme
2. Öğrenme tarzları ve katılımcı merkezli düşünme
3. Eğitim teknik ve metodolojileri, atölye hazırlığı
4. Katılımcı atölyeleri.
5. Eğitmenin değerleri ve etik, STK’larda eğitim ve değerlendirme

Program Nasıl İşliyor?

2003-2005 yılları arasında program dönemlik, 2006-2009 yılları arasında ise program yıllık kurgulanmıştır. Programın açılış haftasında bir araya gelen katılımcıların birbirlerini tanımaları ve ortak bir dil oluşturabilmeleri için hem grup oluşturma faaliyetleri gerçekleştirilmiş, hem de sivil topluma ilişkin ana kavramsal konular derslerde ve seminerlerde işlenmiştir.

Programın odaklandığı ana konuya girmeden önce sivil toplum örgütünün kapasitesinin gelişiminde temel olan ve ana konunun çevresinin örülü olduğu temel değerleri oluşturacak örgüt yönetimi, iletişim, gönüllülerle işbirliği gibi konularda tartışmalar yapılmıştır. Bu süreçte katılımcılar birbirleriyle örgütleri hakkında konuşma imkânına sahip olmuşlardır. Ardından gelen süreçte genel kapasite geliştirme ya da örgüt yönetimi ya da savunuculuk ve politikaları etkileme gibi odaklanan konular sahadan gelen uzmanlar ve akademisyenler eşliğinde derslerde tartışılmıştır.

Program yıl boyunca hafta içleri Salı ve Perşembe günleri 18:30 – 21:30 saatleri arasında ya da hafta sonları Cumartesi ve Pazar 10:00 – 17:00 arasında devam etmiştir. Çalışanların da katılabilesine imkân sağlamak için program akşam saatleri ya da hafta sonları yürütülmüştür.

Dersler kapsamında katılımcılardan yönergesi eğitmenler tarafından belirlenen konuya özel bir proje hazırlanması istenmiştir. Projeler grup çalışması olarak hazırlanmaktadır. Programın değerlendirmelerinde de katılımcılar proje hazırlamak üzere kurulan grupların öğrenme süreçlerine çok yararlı olduklarını bildirmektedirler.

Program süresince eğitim materyali olarak, eğitimlerde edinilen deneyimler üzerine hazırlanan Bilgi STK yayınları kullanılmaktadır.

Programın Süresi

2003-2009 yılları arasında toplam 8 sertifika programı yapılmıştır. Bu sertifika programlarından 2003–2005 yılları arasında yapılan 5 sertifika programının 4'ü dönemlik, sonuncusu ise yaz okulu olarak gerçekleştirilmiştir. 2006 yılından sonra yapılan sertifika programları ise yıllık olarak tasarlanmıştır. 2003-2005 yılları arasında kurgulanan programlar genel kapasite gelişimini hedeflerken, 2006-2007 ve 2007-2008 yılları sertifika programları örgüt yönetimi konusuna, 2008-2009 yılı sertifika programı ise savunuculuk ve politikaları etkileme konusuna odaklanmıştır. Program boyunca katılımcılar ortalama 150 saat ders görmüş, grup çalışmaları aracılığı ile alınan derslerin uygulamaları gerçekleştirilmiştir.

Programın Katılımcıları

Programa haklar temelli alanlarda çalışan STK'lardaki gönüllü ya da ücretli çalışan herkes başvurabilmektedir. Programa katılım ücretsizdir. Eğitim programı süresince en az % 90 oranında devamlılık ve eğitim sonunda bitirme ödevi/projesi hazırlamak mezuniyet için gerekli olmaktadır. Katılımcıların programın içeriğine yönelik devam ve bitirme ödevi yapmak gibi sorumluluklarını yerine getirmelerinin yanı sıra, kendilerini aday gösteren STK'larla eğitim programından edindikleri bilgi ve birikimi paylaşmaları beklenmektedir.

Her bir grup için 25-35 arası değişen kontenjanlarla düzenlenen eğitimler için toplamda 873 başvuru yapılmış toplamda 256 katılımcı kabul edilerek programa başlamış, bunlardan 228 katılımcı yükümlülüklerini yerine getirerek programı başarıyla tamamlamıştır. Toplamda başarı oranı % 89'dur. Programa 2003-2009 yılları arasında toplam 256 kişi kabul edilmiştir. Katılımcıların 165'i kadın, 91'i ise erkektir. Katılımcıların yaş ortalaması ise 29'dur.

Tablo 1: Eğitim ve Sertifika Programına İlişkin Veriler

Dönem	Başvuru	Kabul	Başarı	Başarı Oranı
2003-2004 Kış	133	35	31	% 89
2003-2004 Bahar	147	35	32	% 91
2003-2004 Yaz	41	34	34	% 100
2004-2005 Kış	130	35	33	% 94
2004-2005 Bahar	127	35	32	% 91
2006-2007	126	31	27	% 87
2007-2008	104	26	25	% 96
2008-2009	65	25	23	% 92

Tablo 2: Programa Katılan STK'ların Çalışma Alanlarına Göre Dağılımı

İnsan Hakları	52	Çocuk	17
Çevre	34	Engelli	14
Kadın	33	Eğitim	13
Gençlik	29	Sosyal Haklar	13
Kültür	26	Afet	5
Yerel Kalkınma	18	Bilişim	2

KUTU 2

STK Eğitim ve Sertifika Programına Katılan STK'lar

Açık Radyo
Afete Karşı Sivil Koordinasyonu Destekleme Derneği
AFS Gönüllüleri Derneği
Ağ-17 Yardım Gönüllüleri Derneği
Alevi Bektaşî Federasyonu
Altı Nokta Körler Vakfı
Amargi Kadın Akademisi
Amargi Kadın Kooperatifi
Anadolu'nun Genç Liderleri
Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV)
ASHOKA
Ataköy Soroptimist Kulübü
Avrupa Kültür Derneği
Avrupa Öğrencileri Forumu (AEGEE) - İstanbul
Başak Kültür ve Sanat Vakfı
Batman Kadın Dayanışma Merkezi
Bilim Merkezi Vakfı
Boğaziçi Gençlik Derneği
Boğaziçi Üniversitesi "Mentoring" Programı
Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Hizmet Kulübü (BUSOS)
Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği
Buluşma Forumu
CEM Vakfı
Cihangir Güzelleştirme Derneği
Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği
Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Bahçeşehir Şubesi
Çatak Köyü Dayanışma ve Kültür Derneği (ÇATAK-DER)
Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtım Vakfı (ÇEKÜL)
Çocuklar Aynı Çatı Altında (ÇAÇA)
Dicle Fırat Kültür Sanat Merkezi
Diyarbakır Çıra Kültür Sanat Derneği
Diyarbakır Psikososyal Araştırmalar Enstitüsü Derneği
Diyarbakır'ı Tanıtma Kültür ve Dayanışma Vakfı
Doğa Derneği
Dut Ağacı İstanbul Akademisi ve Toplumsal Ekoloji Kooperatifi
Düşünce Suçuna Karşı Girişim
Düzce'yi Güzelleştirme ve Kalkındırma Derneği (DÜZDER)
Ege Doğal Yaşamı Koruma Derneği
Ekolojik Araştırmalar Derneği
Ekonomistler Platformu
Engelsiz Sanat Derneği
Engelsiz Yaşam ve Gençlik Derneği
Fotoğraf Vakfı
Gazhane Çevre Kültür ve İşletme Kooperatifi
Gençlik Kültür Merkezi
Geri Kazanım Grubu
Gola Kültür, Sanat ve Ekoloji Derneği
Göç ve İnsani Yardım Vakfı
Göç Edenlerle Sosyal Yardımlaşma ve Kültür Derneği (GÖÇDER)
Gökkuşluğu Derneği
Gökkuşluğu İstanbul Kadın Platformu
Gökkuşluğu Kadın Derneği

Greenpeace Akdeniz Ofisi
Günyüzü Kadın Dayanışma Kooperatifi
Habitat İçin Gençlik Derneği
Halkevleri
Hasta ve Hasta Yakını Hakları Derneği (HAYAD)
Hay Gin Kadın Platformu
Hayat Sağlık ve Sosyal Hizmetler Vakfı
Heinrich Böll Vakfı - Türkiye
Helsinki Yurttaşlar Derneği
Hrant Dink Vakfı
Hukukun Üstünlüğü Derneği
İdeal Kariyer Derneği
İnsan Hakları Derneği
İnsan Hakları Derneği - Bursa
İnsan Hakları İçin Genç Girişim Derneği (İHGG)
İnsan Hakları ve Mazlumlar İçin Dayanışma Derneği (MAZLUMDER)
İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfı (İKGV)
İnsan Sağlığı ve Eğitim Vakfı (İNSEV)
İnsan Yerleşimleri Derneği (İYD)
İPS İletişim Vakfı
İstanbul Barosu Bilişim Hukuku Merkezi
İstanbul Barosu Kadın Hakları Uygulama Merkezi
İstanbul Bilgi Üniversitesi Avrupa Birliği Enstitüsü
İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Birimi
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Özürlüler Merkezi
İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği (İFSAK)
İstanbul Kültür Sanat Vakfı (İKSV)
İstanbul Kürt Enstitüsü
İstanbul ODTÜ Mezunlar Derneği
İstanbul Sosyal Forumu
İstanbul Toplumsal Ekoloji Platformu
İstiklal ve Hacıahmet Mahalleleri Çevre Koruma Derneği
İzmit Yerel Gündem 21 Kooperatifi
Jean Monnet Bursiyerleri Derneği
Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı (KEDEV)
Kadın Merkezi (KA-MER) - Diyarbakır
Kadın Merkezi (KA-MER) - Bingöl
Kadın Merkezi (KA-MER) - Mardin
Kadın Merkezi (KA-MER) - Kızıltepe
Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği
Kadınlarla Dayanışma Vakfı
Kafkas Dernekleri Federasyonu
Klinik Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Derneği (KLİMİK)
Mahalle Afet Gönüllüleri Derneği (MAG-DER) - Kocaeli
Lambdaistanbul Eşcinsel Sivil Toplum Girişimi
Lambdaistanbul LGBTT Dayanışma Derneği
Lösemili Çocuklar Vakfı (LÖSEV)
Mesleklerin Halkla Dayanışması Ağı
Mezopotamya Kültür Merkezi
Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı
Munzur Vadisi ve Doğal Yaşamı Koruma Derneği
Nesin Vakfı
Otistikler Derneği
Özürlüler Vakfı
Pir Sultan Abdal Kültür Derneği
Sabancı Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri
Sabancı Vakfı

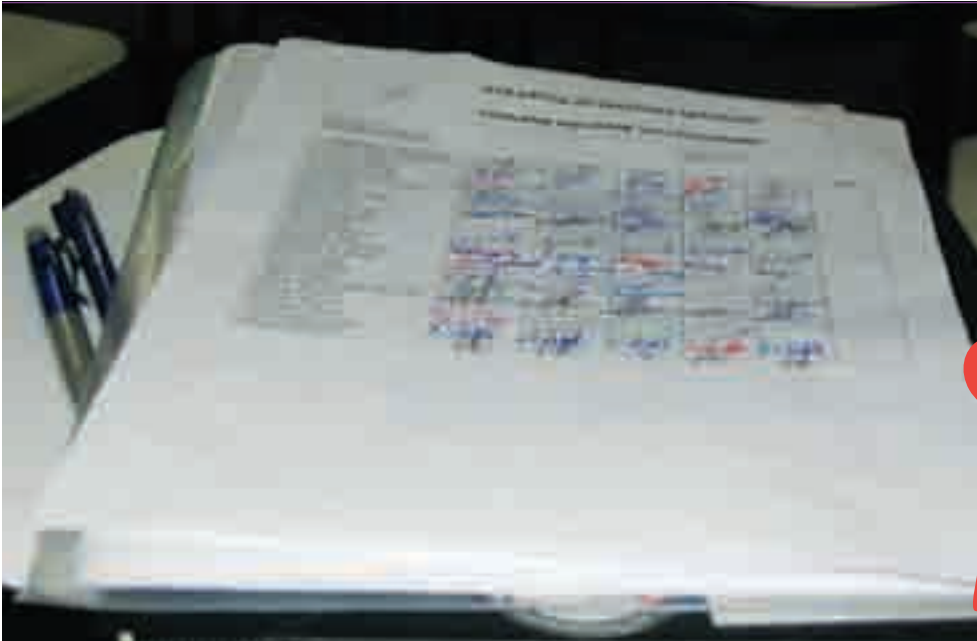
Sakarya Kafkas Kùltür Derneği
Sakatlar Derneği İstanbul Şubesi
Sanat ve Sosyal Gelişim için Gençlik Girişimleri Derneği
Semiha Şakir Vakfı
Siyasal Ufuk Hareketi
Sosyal Demokrasi Vakfı (SODEV)
Sosyal Kalkınma ve Cinsiyet Eşitliği Politikaları Merkezi (SOGEP)
Sosyal Kùltürel Yaşamı Geliştirme Derneği
Şanlıurfa Gençlik ve Kùltür Evi
Şizofreni Dostları Derneği
Tarih Vakfı
Tarlabaşı Toplumunu Destekleme Derneği
Toplum Gönüllüleri Vakfı (TOG)
Toplum ve Hukuk Araştırmaları Vakfı (TOHAV)
Toplumsal Dayanışma Derneği
Toplumsal Kalkınma Gönüllüleri Derneği
Türkiye Çevre Koruma ve Yeşillendirme Kurumu (TURÇEK)
Tutuklu Aileleri İle Dayanışma Derneği
Tuvana Okuma İstekli Çocuk Eğitim Vakfı (TOÇEV)
Tüketici Dernekleri Federasyonu (TÜDEF)
Türk Kadınlar Birliği Amasya Şubesi
Türk Kùtùphaneciler Derneği - İstanbul
Türk Tarihi Evleri Koruma Derneği
Türkiye Avrupa Vakfı
Türkiye Bilişim Derneği
Türkiye Bilişim Vakfı
Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı
Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı - Ankara
Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV)
Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaçlandırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (TEMA)
Türkiye Etik Değerler Merkezi (TEDMER)
Türkiye İnsan Hakları Vakfı
Türkiye Kadın Girişimciler Derneği (KAGİDER)
Türkiye Kızılay Derneği
Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Şehir Plancıları Odası Konya Şubesi
Türkiye Otistiklere Destek ve Eğitim Vakfı (TODEV)
Türkiye Sakatlar Derneği
Türkiye Sakatlar Derneği - Kocaeli
Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı
Türkiye Üniversitesi Gazetesi Girişimi
Ulaşılabilir Yaşam Derneği
Uluslararası Af Örgütü - Türkiye
Uluslararası Katolik Muhacerat Komisyonu
Umut Çocukları Vakfı
Validebağ Gönüllüleri Derneği
Van Kadın Derneği
Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF-Türkiye)
Yalova Yerel Gündem 21
Yaşam Kadın Çevre Kùltür ve İşletme Koop (YAKA-KOOP)
Yeni İnsan Folklor Eğitim ve Gençlik Derneği
Yeniden Sağlık ve Eğitim Derneği
Yuvam Akarca Konutları Güzelleştirme, Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (Yuvam-Der)
Yüksek Öğrenimde Rehberliği Tanıtma ve Rehber Yetiştirme Vakfı (YÖRET)
Ziraat Mühendisleri Odası

Programın Değerlendirilmesi

Eğitim programının etkisinin değerlendirilmesi için farklı yapılar kullanılmaktadır. Öncelikle yaygın olarak kullanılan katılımcılardan ders modüllerinin hemen ertesinde değerlendirmelerini almanın yanı sıra, programın ortasında genel bir ara değerlendirme ve sonunda tüm grupla yapılan sözlü ve yazılı olarak geri bildirimlerin alındığı bir sonuç değerlendirmesi yapılmaktadır. Programın genel yapısının, modüllerin içeriğinin, eğitmenlerin ve teknik olanakların değerlendirildiği bu uygulamanın yanı sıra program boyunca katılımcıların ürettiği projelerin değerlendirilmesi için dışarıdan uzman desteği alınmaktadır. Programın bu coğrafyadaki sivil toplum örgütlenmelerine katkısını anlamak için yapılan en önemli uygulama ise katılımcıların ilişkide oldukları STK'lara 3 ay sonra yapılan ziyaretlerdir. İlgili STK'larda katılımcının birlikte çalıştığı kişiler ile yüz yüze derinlemesine yapılan görüşmeler sonucunda hem programın katılımcının yanında STK'ya ne kadar ve nasıl katkı sağladığının, hem de program sonrasında katılımcının STK işleyişiyle bağlantılı bilgi, beceri ve tutum açısından değişiminin nasıl gözlemlendiğinin anlaşılması amaçlanmaktadır. Değerlendirme bir yandan programın sürekli gelişimine olanak tanırken, öte yandan katılımcıların geri bildirimleri göz önüne alınıp yeni uygulamalara alan sağlanması eğitimin katılımcılarla ortak ve hiyerarşik olmayan, sahadan haberdar bir şekilde tasarlanmasına olanak tanımaktadır.

Eğitime Yaklaşımımız

Türkiye'de sivil toplum alanında yaşanan genişleme, ne yazık ki, tüm dikkatlerin örgütsel ve finansal kapasite gelişimine kaymasına neden olmuştur. Oysa Bilgi STK'nın deneyimi şöyle özetlenebilir: STK'ların kapasitelerine yönelik gelişimden bahsederken, demokratikleşmeye katkıları, sivil ve örgütlü toplumsal denetim ve baskı mekanizmaları olmaları ve toplumsal sorunları kamusal alanda tartışmaya açmaları için de donanımlarını ve bilgiye ulaşma ve bilgiyi ulaştırma kanallarını geliştirmeye ihtiyaçları olduğunu hatırlamak gerekmektedir. Bu bağlamda sivil toplum kuruluşlarının kapasitelerini geliştirmeye yönelik eğitimlerde katılımcıların eleştirebilmesi ve sivil diyaloga katkıda bulunabilmesine yönelik programların ve içeriklerin hazırlanmasına dikkat edilmesinin sadece STK'nın yapısına veya yöneticiliğe yönelik bir ufuk gelişimi sunmaktan öte, sivil topluma zengin bir zemin sağlayabileceğini söyleyebiliriz. Sivil toplumun aslen toplumun kendi içindeki bir öğrenme süreci olduğunu kabul ediyorsak, "sivil toplum eğitimi" sivil toplumun içindeki veya dışındaki çeşitli kurumlar tarafından sivil toplumun geneline bilgi ve beceri enjekte edilen hiyerarşik bir formatta değil, yine sivil toplumun unsurlarının birbirinden öğrenmesini kolaylaştıracak eleştirel bir süreci düzenleyecek şekilde tasarlanması, eğitimi sağlayan kuruluşun da (bu kuruluş üniversite bile olsa, hatta özellikle üniversite ise) öğrenmeye ve dönüşüme açık olması gerekir.

KUTU 3

2003 - 2009 Tarihleri Arasında Eğitime Katkıda Bulunanlar

Eğitim verenler

Aksu Bora (Abant İzzet Baysal Üniversitesi)
Alain Bovard (Uluslararası Af Örgütü)
Alper Akyüz (Bilgi STK)
Andrea Krupps (John Hopkins University)
Atilla Dikbaş (İTÜ Proje Yönetim Merkezi)
Ayşe Beyazova (İstanbul Bilgi Üniversitesi, ÇOÇA)
Ayşe Kayalar (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
Baver Alyakut
Burak Oder (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
David Lewis (London School of Economics)
Derya Akalın (AÇEV)
Ebru Uzpeder (Helsinki Yurttaşlar Derneği)
Emel Kurma (Helsinki Yurttaşlar Derneği)
Felisa Tibbitts (Human Rights Education Associates)
Ferah Salman (İnsan Hakları Derneği)
Filiz Bikmen (Sabancı Vakfı)
Gülesin Nemutlu (Gençlik Çalışmaları)
Habip Kocaman (YASADER)
Hale Akay (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
Hülya Demircan (ASHOKA)
İdil Eser
İrfan Neziroğlu (YASADER)
Jan Aart Scholte (Warwick University)
Laden Yurttagüler (Bilgi STK)
Lami Bertan Tokuzlu (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
Mehmet Ünal (Ünallar Danışmanlık)
Metehan Sekban (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
Metin Konca
Nancy Pearson (Center for the Victims of Torture)
Nazik Işık
Neslihan Öztürk (Gençlik Çalışmaları)
Nurhan Yentürk (Bilgi STK)
Özlem Dalkıran (Uluslararası Af Örgütü)
Şaylan Uran (İstanbul Bilgi Üniversitesi, ÇOÇA)
Simon Bell (Open University)
Turgut Tarhanlı (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
Yiğit Aksakoğlu (Bilgi STK)
Yörük Kurtaran (Gençlik Çalışmaları)
Zeynep Uluer (Uluer Danışmanlık)

Seminer verenler

Ahmet İnsel (Galatasaray Üniversitesi)
Asuman Türkün (Ev Eksenli Çalışan Kadınlar Ağı)
Avi Haligua (Açık Radyo)
Aydın Uğur (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
Ayhan Kaya (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
Ayla Göksel (AÇEV)
Aylin Örnek
Burcu Yakut Çakar (Sosyal Politikalar Formu)
Cengiz Aktar (Bahçeşehir Üniversitesi)
Cengiz Çifçi (ACT Hollanda)
Ceyhun Göcenoğlu (British Council)
Dilek Ertükel (National Democratic Institute)
Ebru Agduk (National Democratic Institute)
Emrah Bilge
Emre Gür (Avrupa Komisyonu Dış Yardımlar Ofisi)
Erdem Vardar (Gemi Sökümü Kampanyası)
Fatmagül Bertkay (İstanbul Üniversitesi)
Ferda Keskin (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
Ferhat Kentel (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
Fikret Toksöz (TESEV)
Fuat Keyman (Koç Üniversitesi)
Fusun Üstel (Galatasaray Üniversitesi)
Gökçe Tüylüoğlu (Açık Toplum Vakfı)
Gülay Günlük Şenesen (İstanbul Üniversitesi)
Hüseyin Irmak (Kâğıthane Belediyesi)
Korhan Gümüş (İnsan Yerleşimleri Derneği)
Meriç Özgüneş (Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu)
Mete Tunçay (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
Murat Belge (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
Noyan Özkan (İzmir Çevre Hareketi Avukatlar Grubu)
Ömer Aykol (TEMA)
Özgür Gürbüz (Greenpeace)
Pınar Uyan (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
Serap Güre (Kadın Emeği ve İstihdamı Girişimi)
Serdar Katiboğlu (İstanbul Bilgi Üniversitesi)
Tan Morgül (Kuzguncuklular Derneği)
Ümit Şahin (Yeşiller)
Volkan Yılmaz (Sosyal Politikalar Formu)
Zelal Ayman

STK Eğitim ve Sertifika Programının Geleceği

Bilgi STK Sertifika Programı sahanın ihtiyaçlarını göz önüne alarak yapılanmaktadır. Bu yüzden 2007-2008 döneminde örgüt yönetimi ağırlıklı bir program, 2008-2009 döneminde ise savunuculuk ve politikaları etkilme ağırlıklı bir program açılmıştır. 2009-2010 döneminde yine savunuculuk ve politikaları etkilme ağırlıklı bir program açılacaktır. 2009-2010 döneminde açılacak olan program bir önceki seneki katılımcıların geribildirimleri göz önüne alınarak oluşturulmuştur. Sonraki dönemlerde yine STK'ların ihtiyaçları ve talep doğrultusunda programlar oluşturulacaktır.

KUTU 4

Katılımcıların Değerlendirme Örnekleri

“Projenin gerekçesi, hedef guruplar, amaç bunları okurken BİLGİ’de aldığım eğitim gözümün önünden geçti diyebilirim. Kesinlikle bu eğitimi almış ve almamış birinin proje yazma mantığı, yaklaşımı çok farklı oluyor.”

“Proje yazımıyla ilgili olan farkların dışında, STK çalışmalarına ve proje üretimine eskisinden daha farklı baktığım kesin. Sponsorluk ve projelere fon sağlamak arasında eskisinden çok daha net bir fark gözetiyorum (her ne kadar donörler her zaman böyle davranmasa da). Proje STK’cılık konusundaki eleştirel tavrım sürüyor, ancak bu yöntem ve olanakların paylaşımcı kullanımının mümkün olabileceğini, bu alanda farkındalığın en önemli olgu olduğunu düşünüyorum.”

“Kendi oluşturduğumuz ve/veya gelen proje önerilerini daha sistematik bir yaklaşımla değerlendirmeye başladığımı hissediyorum... Özellikle İstanbul’da faaliyet gösteren birçok sivil toplum örgütünün faaliyetlerinden kurulan e-group sayesinde bilgilenir oldum.”

“Hazırladığımız bir modülü hemen uygulamaya soktuğumuzu, bundan aldığım keyfi, STK hakkında öğrendiğim noktaları ve eğitimi aldığım grubun ne kadar renkli ve keyifli bir grup olduğunu;”

“Önce bu derslere ne kadar ihtiyacım varmış, dedim. Hemen her ders, sanki bu eğitim programı bizim örgüte özel yapılmış, dedim. Daha da ne diyeyim...”

“Bulunduğum STK’da deneyimlediklerimin teorik tarafını tamamlama şansı elde etmiş oldum. Programın bize bir reçete sunmuyor oluşu gayet önemli.”

“Bu eğitim programında örgütlenme ve örgüt yönetimi üzerinde fazla durulması bence çok iyiydi. Örgütlenmelerin kurdukları sistemler ve oluşturacakları modeller ile iş yapma şekilleri çok yakından bağlantılı olduğu için; bu sürecin tümünün, programa katılan tüm STK’ların yaptıklarına yansıtacağını düşünüyorum. Farklı STK’ların bir arada olması birbirlerinin yaptıklarını görebilmeleri ve bulunduğumuz STK’nın bu alanda nerede durduğunu anlamak açısından bize oldukça faydalı olduğu inancındayım”.

“Çalıştığım STK’nın gereksinimini fark ettim. Derneğin şu andaki ve gelecekteki çalışmalarını yönlendirecek stratejik planlaması eksik ve bu planlamayı yaparken “haritalama tekniğini” uygulamanın derneğin çalışmalarının önünü daha çok açacağına inanıyorum.”

“Program sayesinde Savunuculukla ilgili gereksinimin büyük olduğunu fark ettim. Önceden savunuculuğun üzerine çok eğilmiyordum, lobi ya da kampanyayı bağımsız çalışmalar gibi dikkate alıyordum. Fakat bu program sonrasında asıl mevzunun burada döndüğünü fark ettim.”

STK'LAR İÇİN UZAKTAN ÖĞRENİM AĞIRLIKLİ SERTİFİKA PROGRAMI

Kuruluşundan itibaren Bilgi STK'nın eğitim programları STK'lara yönelik ileri düzey kapasite geliştirme eğitimlerini daha geniş bir coğrafi alana yayabilmek hedefiyle yürütölmektedir. Bu nedenle ilk iki sene İstanbul'da sınıf eğitimi şeklinde yürütölen STK Eğitim ve Sertifika programlarının bütün dersleri için üretilen ders notları aynı zamanda sınıf eğitimiyle uzaktan öğrenimi birleştiren karma yöntemli bir uzun dönem eğitim programının materyal altyapısı olarak da düzenlenmiştir. Teknik altyapının da geliştirilmesiyle birlikte 2 yıllık başlangıç sonrasında eğitim ve sertifika programlarını uzaktan öğrenim ağırlıklı bir program halinde de yürütebilecek duruma gelinmiş ve 2005-2006 dönemi itibariyle program başlatılmıştır.

Eğitim programının 2005-2006 yılında gerçekleştirilen ilk döneminin maliyetleri İstanbul Bilgi Üniversitesi, İngiliz Büyökelçiliğı, Açık Toplum Enstitüsü, ACT Hollanda tarafından karşılanmıştır. Daha sonraki dönemlerde ise program bütünüyle İstanbul Bilgi Üniversitesi tarafından desteklenmiştir. Katılımcılardan herhangi bir ücret alınmamış, ancak açılış ve kapanış oturumları için yolculuk ve konaklama maliyetlerini kendilerinin ya da kurumlarının karşılaması beklenmiştir.

Neden Karma Yöntem?

Birimin kuruluşundan itibaren benimsediğı bütöncöl, etkileşimli ve kapsamlı eğitim anlayışı uzun dönemli eğitimleri gerektirmektedir. Fiziksel olarak birarada bulunmayı gerektiren durumlarda en az üç ay süren programlar, birkaç istisna durum dışında yalnızca İstanbul ve yakın çevresinde ikamet eden katılımcılara hitap etmeye neden olmaktadır. Öte yandan uzaktan öğretimde kullanılan teknolojiler hiçbir zaman yüz yüze iletişimde erişilen paylaşım düzeyine erişememektedir. Bu durum özellikle katılımcıların birbirini hiç tanımadığı durumlarda katılımcılar arası güven ortamının ve asgari ortak dil ve anlayışın oluşmasını, dolayısıyla özgür paylaşımı engellemekte, böylece birimin eğitim anlayışının temeli olan 'katılımcıların birbirlerinin görüş ve deneyimlerinden öğrenmesi' ilkesinin uygulanmasını zorlaştırmaktadır. Aynı zamanda eğitimde teknolojinin yoğun kullanımı, maddi ya da kişisel nedenlerle bu olanağı sahip olmayan kesimler için dışlayıcı bir sürece neden olabilirler.

Bütöncöl, etkileşimli ve kapsamlı eğitim programlarını fiziksel bir arada bulunma süresini en aza indirgeyerek sürdürebilmek için gerekli materyallerin ve altyapının geliştirilmesi sonrasında 2005-2006 döneminde sınıf eğitimi ve uzaktan öğrenimi birleştiren karma eğitim programı paralel üç ayrı grup halinde 90 katılımcı ile yaşama geçirilmiştir. Daha sonraki yıllarda 35 katılımcı ile tek grup olarak gerçekleştirilmiştir.

2005-2009 dönemindeki eğitimlerde, programın başında ve sonunda İstanbul'da düzenlenen 4-5'er günlük programlar katılımcıları bir araya getirmektedir; arada ise 27 hafta boyunca internet üzerinde web temelli bir forum kullanılarak yürütölen dersler programın ana eksenini oluşturmaktadır. Katılımcıların farklı çalışma saatleri ve tempoları nedeniyle herkesi buluşturabilecek ortak bir zaman belirlemenin güçlüğü ile katılımcıların erişebildiğı teknik olanakların farklılaşabilmesi nedeniyle video konferans veya sohbet gibi senkron yöntemlerdense forum ve temel ofis programları gibi basit ve asenkron yöntemler tercih edilmektedir.

Program Nasıl İşliyor?

2005-2009 yılları arasında sürdürölen programlarda, eğitim programları Eylül veya Ekim aylarında İstanbul'da düzenlenen 5 günlük bir açılış haftasıyla başlamıştır. Açılış haftasında bir araya gelen katılımcılar birbirlerini tanımakta, "Sivil Toplum ve STK'lar", "İletişim Becerileri" gibi dersler ve farklı akademisyenlerin konuşmacı olarak katıldığı "Sivil Toplum ve Demokrasi Seminerleri" yoluyla kavram ve dil birliğı geliştirmekte ve prog-

ramın internet üzerinden yürütülecek bölümüyle ilgili teknik oryantasyondan geçmektedirler. Açılış haftasına katılan katılımcılara kursun geri kalan bölümünde kullanacakları yazılı, görsel ve elektronik malzemeler dağıtılmaktadır.

Ekim ayı ile birlikte 27 hafta sürecek uzaktan öğrenim bölümü başlamaktadır. Uzaktan öğrenim bölümü katılımcılara dağıtılan malzeme ve internet tartışma ve çalışmaları üzerinden yürütülmektedir. Katılımcılara verilen kullanıcı adları ve şifrelerle girilebilen forumda haftalık veya iki haftalık bölümlere ayrılmış şekilde işlenen modüllerde katılımcıların ortaya atılan tartışma sorularına en az bir yanıt vererek aktif katılım göstermeleri ve proje çalışması veya alıştırma tamamlamaları beklenmektedir. Katılımcılar bunun dışında istedikleri konuda tartışma açabilmekte ve forum üzerinden sosyal paylaşımda da bulunabilmektedirler.

Şekil 1. Kullanılan Web Forumun Ekran Görüntüsü

KUTU 5

Uzaktan Öğrenim Ağırlıklı Sertifika Proqramının Modülleri

Giriş:

- Uzaktan öğrenime giriş haftası: Sivil Toplum ve STK'lar (1 ders - 1 hafta)

Yönetim Modülü:

- Örgüt Yönetimine Giriş (3 ders - 3 hafta)
- Gönüllülük ve Gönüllülerle İşbirliği (3 ders - 3 hafta)
- Kaynak Geliştirme (2 ders - 2 hafta)

Savunuculuk ve Politikalar Modülü:

- Avrupa, Sivil Toplum ve STK'lar (3 ders - 3 hafta)
- Savunuculuk ve Politikaları Etkileme (3 ders - 3 hafta)

Proje Modülü:

- Proje Döngü Yönetimi, Teklif Yazma ve Bütçeleme (5 ders - 10 hafta)
- Avrupa Birliği Proje Finansman ve Fon Prosedürleri (2 ders - 2 hafta)

Her derste temel kuramsal yaklaşım ile pratik uygulamaların bir bileşimi gözetilmekte ve program boyunca katılımcılar kendi deneyimlerinden yola çıkarak derslere haftalık katılım göstermektedirler. Her haftanın başında moderatör tarafından hazırlanan bir açılış ve özet mesajı, bir de önceki haftanın tartışmalarını ve çalışmalarını toparlayan ve geri bildirim sunan bir mesaj gönderilmektedir. Bunun dışında moderatör çok gerekli olmadıkça hafta boyunca tartışmalara müdahil olmamaktadır. Okumalar olarak program kapsamında temel olarak birim yayınları ve geçmiş dönem ders notlarına dayalı olarak hazırlanan materyaller kullanılmakla birlikte internet üzerinde veya elektronik ortamda bulunan çeşitli materyaller de okuma olarak sunulmaktadır. Her hafta bir veya iki sorunun katılımcılarca en az birer paragraf olarak yanıtlanması istenmektedir. Bu soruların okumalar ve katılımcıların kendi deneyimlerine dayalı olarak yanıtlanmaya açık sorular olmasına özen gösterilmektedir. Böylece ilk haftayı birlikte geçiren ve birbirleriyle tanışarak pozitif bir grup dinamiği oluşturan katılımcıların sanal etkileşimlerinin de kolaylaşması ve açık ve güvenli bir öğrenme ortamı oluşturulması amaçlanmaktadır.

Dersler kapsamında katılımcıların bireysel alıştırmalar ve/veya proje hazırlama çalışmaları yürütmeleri de beklenmektedir. Bu alıştırmalar ve çalışmalar dersin niteliğine göre haftalık, iki haftalık veya ders sonu çalışması şeklinde her bir ders için ayrı ayrı belirlenmektedir. Bu şekilde katılımcıların ders konularıyla ilgili olarak özel konuları incelemelerine ve yeni kavramları kendi özel durumlarına uygulamalarına olanak verilmeye çalışılmaktadır. Bireysel olarak hazırlanan projelere diğer katılımcılardan ve Bilgi STK eğitmen ve uzmanlarından geri bildirim ve değerlendirme sağlanmaktadır.

Programlar yine İstanbul'da düzenlenen 4 günlük bir değerlendirme ve kapanış toplantısıyla sona ermektedir. Değerlendirme ve kapanış toplantısında uzaktan öğrenim programının ve hazırlanan bireysel projelerin değerlendirilmesi yanında "İletişim Becerileri", "STK'lar için İnsan Hakları" ve "STK Aktivizmi" dersleriyle "Savunuculuk Seminerleri" bulunmaktadır.

Uzaktan öğrenim bölümünde öğrenme sorumluluğu (sınıf eğitimine kıyasla) çok daha fazla katılımcının kendisinin üzerindedir. Katılımcılar arası yüzyüze iletişimin eksikliğinin ve kendi iş ve yaşam çevrelerinden ayrı bir ortamda bulunmalarının getirdiği bu durum katılımcıların kursu düzenli olarak izlemelerini zorlaştıran bir etkidir. Bu nedenle moderatörlerin katılımcıların her birinin katılımını ve yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini izlemeleri ve gerektiğinde e-posta ve/veya telefon yoluyla birebir devreye girmelerini gerektirmektedir.

Katılımcılar ve İzleyiciler

Program Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden gelen hak temelli (çevre, insan hakları, kadın, gençlik, kalkınma, sosyal dışlanma ve yoksun kesimlere yönelik çalışan) ve yurttaş girişimi niteliğindeki STK'lara yönelik olarak düzenlenmektedir ve aynı dönemde benzer içerikli ve sınıf eğitimi şeklinde sürdürülen STK Eğitim ve Sertifika Programı da sürdürüldüğü için İstanbul dışından gelen hak temelli kuruluşlara öncelik verilmektedir.

Eğitim programına katılımcı veya izleyici olarak başvurma seçenekleri bulunmaktadır. Programa ücretsiz olarak **katılımcı** statüsünde katılanların başarılı sayılabilmek için eğitimin başında ve sonunda İstanbul'da düzenlenen 4 ve 5'er günlük programlara bizzat katılmak, uzaktan öğrenim süresince haftalık tartışmalara en az % 90 oranında katılım göstermek ve bireysel alıştırmaları tamamlamak ve eğitim sonunda bireysel olarak bir proje hazırlamak yükümlülükleri bulunmaktadır. Katılımcı statüsünde katılmak isteyenlerin bir STK tarafından bir mektupla aday gösterilmiş ve program sonrasında programdan edindikleri bilgi ve deneyimleri kuruluşuna aktarmayı kabul etmiş olması gerekmektedir. **İzleyici** statüsü ise uzaktan öğrenim süresince yapılan tartışmalara izleyebilen ancak bu tartışmalara katılamayan kişilerden oluşmaktadır.

2005-2006 yılında başlayan program kapsamında ilk yıl eş zamanlı 3 grup, daha sonra 2006-2007, 2007-2008 ve 2008-2009 dönemlerinde ise birer grup için eğitim düzenlenmiştir. Programın ilk yılında moderatörlüğü 3 ayrı grup için birim çalışanları Alper Akyüz, Laden Yurttagüler ve Yiğit Aksakoğlu yürütmüştür. Daha sonraki dönemlerde moderatörlük Alper Akyüz tarafından, bireysel projeler için danışmanlıklar ise moderatöre ek olarak diğer birim eğitmenleri Nurhan Yentürk, Laden Yurttagüler ve Yiğit Aksakoğlu tarafından yürütülmüştür.

Her bir grup için 30'ar kişilik kontenjanlarla düzenlenen eğitimler için toplamda 1009 başvuru yapılmış, toplamda 164 katılımcı kabul edilerek programa başlamış, bunlardan 115'i yükümlülüklerini yerine getirerek programı başarıyla tamamlamıştır. Toplamda başarı oranı % 70'tir.

Tablo 3: Eğitim ve Sertifika Programına İlişkin Veriler

Dönem	Başvuru	Kabul	Başarı	Başarı Oranı
2005-2006	424	80	63	% 79
2006-2007	210	31	20	% 65
2007-2008	177	26	15	% 58
2008-2009	198	27	17	% 63

Katılımcıların cinsiyet dağılımı ise 110 kadın ve 54 erkektir. Katılımcıların dönemlere göre yaş ortalamaları 27 ile 32 arasında, yaş aralığı ise 19-56 arasında değişmektedir. Programdan toplamda 85 kişi izleyici olarak yararlanmıştır.

Tablo 4. Katılımcıların Coğrafi Bölgelere Göre Dağılımı

Marmara (İstanbul dahil)	39	Ege (İzmir dahil)	23
Akdeniz	10	İç Anadolu (Ankara dahil)	33
Karadeniz	11	Güneydoğu Anadolu	38
Doğu Anadolu	10		

Tablo 5: Programa Katılan STK'ların Çalışma Alanlarına Göre Dağılımı

Kadın	39	Eğitim	3
İnsan Hakları	20	Kültür	12
Çevre	18	Engelli	11
Sosyal Haklar	4	Yerel Kalkınma	14
Çocuk	19	Afet	4
Gençlik	20		

Programın Değerlendirilmesi

Yüz yüze yapılan benzer eğitimlerden farklı olarak uzaktan öğrenim ağırlıklı programda proje hazırlığı gibi somut pratik becerilerde gelişim ve bilgiye erişimin öğrenilmesi gibi bireysel çabalar sonucu elde edilen kazanımlar, eleştirel ve sorgulayıcı bakış becerisinin kazanılması ve farklılıklara saygının gelişmesi gibi katılımcılar arası etkileşimin kazanımlarına göre daha ön plana çıkmaktadır. Katılımcıların büyük çoğunluğu eğitim programının “Sivil Toplum Kuruluşlarının demokratik ve çoğulcu bir topluma katkıda bulunmaları için kapasitelerini içinde yer alan üye, gönüllü ve çalışanların eğitimi ve bu eğitim sonucunda edinilen kazanımların kuruluşlara geri dönüşü sayesinde geliştirme” olarak belirlenen amacına kendileri açısından ulaşıldığını, ancak kurumlarına aktarmaya ve uygulamaya dönük kısmının bir süre sonra anlaşılacağını belirtmektedirler.

KUTU 6

Uzaktan Öğrenim Ağırlıklı Sertifika Programına Katılan STK'lar

AB Çalışmaları Merkezi Derneği
Anne ve Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV)
Adana İşkadınları Derneği*
Adana Sokak Çocukları Derneği
Adapazarı Çark Rotary Kulübü*
Avrupa Öğrencileri Formu (AEGEE) - Ankara
Avrupa Öğrencileri Formu (AEGEE) - İzmir
Avrupa Öğrencileri Formu (AEGEE) - Mersin*
Afete Karşı Sivil Koordinasyonu Destekleme Derneği*
AIESEC - İstanbul*
Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği (AIFD)
Anadolu Kültür ve Eğitim Vakfı (AKEV)*
Amargi Kadın Kooperatifi
Ana Fatma Kadın Dayanışma Derneği
Anadolu Çağdaş Eğitim Vakfı (ANAÇEV) Amasya - Merzifon Şubesi
Anadolu Doğa ve Kültür Belgeselleri Derneği
Anadolu Kültür - Batman
Anafatma Kadın Dayanışma Derneği
Ankara Fen Lisesi Mezunlar Derneği*
Avanos Çömlekçiler Derneği
Avrupa Toplulukları Araştırmaları Kulübü Derneği
Avrupa-Akdeniz Gençlik Derneği
Bartın Gençliği Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği (BAGED)
Batı Karadeniz Ekoturizm ve Çevre Derneği (BAKED)
Bartın Genç İşadamları ve Yöneticiler Derneği
Belgesel Sinemacılar Birliği
Beyaz-Ay Görme Engelliler Derneği
Bilgi, İletişim, Sanat, Eğitim ve Kültür Gençlik Kulübü
Bir Adım Daha İleri Derneği
Boğaziçi Gösteri Sanatları Topluluğu
Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği
Buldan Çevre Koruma Derneği
Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Hizmet Kulübü (BÜSOS)
Çocuklar Aynı Çatının Altında Derneği (ÇAÇA)
Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği - İzmir
Çağdaş Yaşamı Destekleme Vakfı
Çanakkale Yerel Gündem 21
Çevre İçin Hekimler Derneği
Çukurova Özürlüler Derneği (ÇÖZDER)

Datça Çevre ve Turizm Derneği (DAÇEV)
Diyarbakır Kadın Sorunları ve Uygulama Merkezi (DİKASUM)
Diyabetle Yaşam Derneği
Diyarbakır Barosu Kadın Komisyonu
Diyarbakır Sanat Merkezi
Diyarbakır Umut Işığı Kadın Kooperatifi
Doğa Derneği
Doğayı Çevreyi Koruma ve Doğa Sporları Derneği (DOĞADER)
Dut Ağacı İstanbul Akademisi ve Toplumsal Ekoloji Kooperatifi
Ege Doğal Yaşamı Koruma Derneği
Ege Kültürü Çevre ve Barış Derneği
Eğitim Reformu Girişimi
Ekosistemi Koruma ve Doğa Sevenler Derneği
Kadın Eğitim Psikolojik Danışmanlık Merkezi (EPI-DEM)
Farklı Bireyler Eğitim ve Rehberlik Derneği
Genç Gelişim Derneği
Genç Uyum Derneği
Gençliğin Sosyal Gelişim Programı
Geyre Vakfı - Afrodisias Kazıları
Gölköy Anadolu Lisesi Proje Grubu
Görme Özürlüler Derneği
Gündem Çocuk
Güzeltepe Kadın Dayanışma Eğitim ve Kültür Merkezi
Hasta ve Hasta Yakını Haklarını Savunma Derneği, Erzurum
Hazar Eğitim Kültür ve Dayanışma Derneği
Helsinki Yurttaşlar Derneği
İç Anadolu Kuraklıkla Mücadele ve Ekolojik Yaşam Derneği (ANADOĞA)
İnsan Hakları Derneği - Adıyaman
İnsan Hakları Derneği - Aydın
İnsan Hakları Derneği - Diyarbakır
İnsan Hakları ve Mazlumlara İçin Dayanışma Derneği (MAZLUMDER)
İşçi Hakları Derneği
İskenderun Çevre Koruma Derneği
İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı
İstanbul Büyükşehir Belediyesi - Özürlüler Müdürlüğü
İstanbul Görme Özürlüler Spor Kulübü Derneği
İstanbul Göztepe Rotary Kulübü
İstanbul ODTÜ Mezunları Derneği
İstanbul Sanayi Odası
İstanbul Vakfı
İzmir Barosu
İzmir İli Çevre Koruma Vakfı
İzmit Zihinsel Engelliler Beceri Geliştirme Derneği
Jeoloji Mühendisleri Odası
Kadın Adayları Destekleme Derneği (KA-DER) - İstanbul
Kadın Adayları Destekleme Derneği (KA-DER) - İzmir
Kadın Adayları Destekleme Derneği (KA-DER) - Trabzon
Kadın Merkezi (KA-MER) - Adıyaman
Kadın Merkezi (KA-MER) - Diyarbakır
Kadın Merkezi (KA-MER) - Kars
Kadın Merkezi (KA-MER) - Mardin
Kadınlarla Dayanışma Vakfı (KADAV) - İzmit
Kadın Dayanışma Vakfı - Ankara
Kadın Sağlıkçılar Dayanışma Derneği
KaosGL Derneği
KaosGL Derneği - İzmir
Kapadokya Sürdürülebilir Kalkınma ve Gençlik Derneği

Kapasite Geliştirme Derneği*
Karadeniz Doğa Koruma Federasyonu *
Karslı Girişimci Kadınlar Derneği
Küre Dağları Ekoturizm Derneği (KED)
Kişisel Gelişim Platformu (KİGEP)*
Kilis Kadınları Kalkındırma ve Geliştirme Derneği
Kimse Yok mu Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği*
Kocaeli İtfaiyeciler Derneği
Kulp Yerel Yerleşimler Derneği
Kültürel Araştırmalar ve Kültürel Ayrımcılıkla Mücadele Derneği Enstitüsü (KARKAM)
Kuş Araştırmaları Derneği
Mahalle Afet Gönüllüleri Derneği (MAG-DER)
Mardin ÇATOM
Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı
Munzur Vadisi ve Doğal Yaşamı Koruma Derneği
Narlıdere Zihinsel Özürlüleri Koruma ve Destekleme Derneği
Nevşehir Kadınlar Derneği*
Nüfusbilim Derneği
Oçu Oluşum SSPE Hasta ve Yakını Hakları Koruma Derneği*
Özgürlüğünden Yoksun Gençlerle Dayanışma Derneği (ÖZGEDER)*
Özgür Yurttaş Girişimi
Palestine Solidarity Campaign*
Prof. Fahrettin Kerim Gökay Vakfı*
Rüştü Akın Vakfı*
Sabancı Üniversitesi Cinsel Politikalar Kulübü*
Sağlık Hakkı Hareketi Derneği
Sağlık İçin Sosyal Bilimler Derneği*
Samsun Girişimci İşadamları Derneği*
Şanlıurfa Gençlik ve Kültür Evi
Sarıyer Lisesi Mezunlar Derneği*
SELİS Kadın Danışmanlık Merkezi
Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği (SGDD)
Sinema Sanat Derneği
Sivil Toplum Destekleme Derneği - Erzurum
Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Adana Yerel Destek Merkezi
Sokakta Çalışan Çocukları Koruma Derneği*
Sokakta Yaşayan Çocuklar Derneği
Sosyal Demokrasi Vakfı*
Sosyal Destek Sistemlerini Kaybetmiş Çocuklar Derneği
Sosyal Girişim Derneği
Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği
Tezgâhları İşadamları Dayanışma Derneği (TİAD) *
Toplum Gönüllüleri Vakfı
Toplumsal Araştırmalar Kültür ve Sanat için Vakıf Kadıköy Şubesi (TAKSAV)*
Toplumsal Kalkınma Derneği
Trabzon Anneler Derneği
Trabzon Kent Konseyi
Tuvana Okuma İstekli Çocuk Eğitim Vakfı (TOÇEV)*
Tüm İtfaiyeciler Birliği Derneği
Tüm Kadınlar Derneği
Tüm Renkler Eski Avrupa Gönüllü Hizmet Gönüllülerinin Gençlik Derneği
Türk Eğitim Derneği - Batman
Türk Kadınlar Birliği*
Türkiye Avrupa Vakfı*
Türkiye Çocuklara Yeniden Özgürlük Vakfı
Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV)
Türkiye Erozyonla Mücadele, Ağaştırma ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı (TEMA)

Türkiye İnsan Hakları Vakfı - Diyarbakır
Türkiye Kızılay Derneği - Düzce
Türkiye Kızılay Derneği - İzmir
Türkiye Körler Federasyonu
Türkiye Sakatlar Derneği
Türkiye Sakatlar Konfederasyonu*
Türkiye Spastik Çocuklar Vakfı*
Türkiye Üçüncü Sektör Vakfı*
Tutuklu ve Hükümlü Yakınları Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği
Ulaşılabilir Yaşam Derneği
Uluslararası Af Örgütü
Uluslararası Çocuk Merkezi Derneği (ICC)
Umut Dağcılık ve Doğa Sporları Derneği
Umut Işığ Kadın Kooperatifi
UNICEF - Bursa Gönüllüleri
Urfa Yaşamevi Kadın Dayanışma Derneği
Van Kadın Derneği
Van Doğuyu Koruma, Turizmi Kalkındırma Sosyal ve Yardımlaşma Derneği (VATDO-DER)
Doğal Hayatı Koruma Vakfı (WWF - Türkiye)*
Yenidoğan Kültür ve Dayanışma Derneği
Yozgat Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Turizm Derneği*
Yüzleşme Derneği

* İşaretli STK'lardan yalnızca izleyici statüsünde katılım olmuştur.

Uzaktan Öğrenim Ağırlıklı Eğitim Programının Geleceği

2009-2010 döneminden itibaren programın STK Eğitim ve Sertifika Programına benzer şekilde daha özel konulara ağırlık vermesi planlanmaktadır. Bunun ilk adımı olarak 2010 bahar döneminde düzenlenecek program “Avrupa Birliği, Bütünleşme ve STK’lar” başlığını taşımaktadır ve eğitim Avrupa düzeyinde çeşitli politika alanlarında ve Türkiye’nin uyum sürecinde STK’ların katılımını bilgiye erişim düzeylerini geliştirmek yoluyla artırmayı amaçlamaktadır. Programın uzaktan öğrenim bölümü 16 hafta olarak yürütülecektir. Daha sonraki dönemlerde “Örgüt Yönetimi” ve “Savunuculuk” gibi diğer özel konularda daha kısa ve yoğun programlar da düzenlenmesi planlanmaktadır.

KUTU 7

Değerlendirme Örnekleri

“Bir sınıfta olmadan, eğitmeni görmeden, bilgisayar üzerinden öğrenim görmenin kişisel olarak sorumluluğu artırdığı kanaatindeyim. Hatta ‘uzaktan öğrenim’ programlarının yaygınlaştırılarak üniversite eğitimi almak isteyen herkese ‘açık öğretim’ benzeri bir uygulamayla çözüm üretilebileceğini düşünüyorum.”

“Öncelikle sivil toplum konusundaki entelektüel bilgimi artırmak ve böylece daha bilinçli ve bilgili bir aktivist olmayı istiyordum. Ayrıca örgütler arası iletişimsizliğin aşılabilmesi için bu eğitimler sırasında başka sivil toplum örgütleri ile tanışmak da yararlı oldu.”

“Bizimki gibi bir mesleği yürüten ve bununla birlikte anne, eş, abla gibi sosyal görevleri nedeniyle zaman problemleri yaşayanlar için uzaktan öğrenim programı çok faydalı. Yalnız okumaları bilgisayar ekranından değil de direkt kitaptan yapabilseydik çok daha fazla verimli olurdu diye düşünüyorum.”

“Bizim gelişmeyi bekleyen yanlarımızdan biri gönüllülerle işbirliği ve organizasyonun sağlanması. Bunun birçok STK için önemli olduğunu düşünüyorum. Bu nedenle ‘Gönüllülerle İşbirliği ve Koordinasyon’ dersi ilgimi çekiyor.”

“Daha önce dağınık olan bilgilerin, daha sistematik ve işlevsel olarak organize olduğunu düşünüyorum bu program sayesinde benim için.”

“Bu eğitim kendime ve kurumuma tekrar bakmamı sağladı. Biraz daha eleştirel bir bakış edindim. Öğrendiklerimin ışığında kurumda daha farklı ve eksikliği olan konuların yeniden gözden geçirilmesi için çalışmalar yapmam gerektiğini gördüm.”

“Çok araştırmayacağım konuları da bu vesileyle öğrenmiş olup ilgimi başka alanlara da kaydırды.”

“Kesinlikle birçok yeni kapı araladım açıp bakmak istediğim. Örneğin gönüllülük ne kadar önemli kavramından sonra bunu nasıl geliştiririz gereksinimi. Başka projeler neden başarılı/başarısız olmuş daha dikkat et gereksinimi gibi.”

“Proje süreci oldukça zorlayıcıydı. Adım adım yaptığımız çalışma sayesinde, projenin aşamalarını çok iyi öğrendim.”

“Çok kapsamlı, detaylı ve kolay anlaşılır bir eğitim programı hazırlanmıştı ve öğrenme süreci için farklı araçlar kullanılmıştı. Kazanımlarımın en iyi şekilde kuruma geri döneceğinden emin olabilirsiniz.”

KAPASİTE GELİŞTİRME EĞİTİMLERİ

Bilgi STK, en az 24 saat olmak üzere, STK'ların talep ve ihtiyaçlarına yönelik olarak STK Eğitim ve Sertifika programında sunduğumuz modüllerin içinden içerikleri özel olarak oluşturulmuş kapasite geliştirme eğitimleri gerçekleştirmektedir.

En az 15 katılımcının olduğu gruplarda yapılan eğitimler sonrasında eğitim değerlendirmesi yapılmakta ve raporlanarak projeyi yürüten ve destek olan kuruluşlara sunulmaktadır. Eğitimci eğitimi programlarında, talep edildiği durumlarda, eğitimden sonra eğitimcilerin yaptıkları eğitimlerin izlenmesi ve değerlendirilmesi ve raporlanması yapılmaktadır.

Bilgi STK, kuruluşundan bu yana bu konuda birçok kapasite geliştirme eğitimi gerçekleştirmiştir.

Kadıköy Belediyesi “Demokrasi ve İnsan Hakları İçin Sosyal Dayanışma Projesi Eğitimleri”

AB tarafından desteklenen bu proje çerçevesinde Kadıköy çevresinde yerleşik STK'lara yönelik kapasite geliştirme eğitimleri yapılmıştır. Bilgi STK'nın gerçekleştirdiği eğitim sivil toplum üye, gönüllü ve çalışanlarının sıkça ihtiyaç duydukları idari ve teknik konularda genel bir çerçeve sunmak ve sivil toplum, savunuculuk, iletişim gibi konulardaki farkındalıklarını artırmak yoluyla bir güçlendirme süreci başlatmayı hedeflemektedir. 2004 yılı bahar döneminde gerçekleştirilen eğitimlerin toplam süresi 24 saattir. Yapılan eğitimler Sivil Toplum ve Demokrasi, Savunuculuk ve Politikaları Etkileme, Sivil Toplum ve Strateji Oluşturma, STK'larda Gönüllülük, STK'lar için Proje Teklifi Yazma Teknikleri modüllerini kapsamıştır.

Türkiye Sakatlar Derneği Kocaeli Şubesi ve Altınokta Körler Derneği Kocaeli Şubesi, Sivil Toplumu Geliştirme Programı, Yerel Sivil Girişimler Mikro-Proje Programı “Engellilerin Eşit Yurttaş Katılımı ve Engelli Kadın Projesi Eğitimleri”

Projenin amacı engellilerin yurttaş olarak katılımını özellikle engelli kadınların toplumsal hayata katılımını teşvik etmek üzere Kocaeli bölgesinde engellilerle ilgili çalışan STK'ların kapasitelerini artırmaktır. Eylül-Ekim 2004 tarihinde gerçekleştirilen proje kapsamında eğitim içeriğinin hazırlanması, eğitimlerin verilmesi, eğitimlerin başarısının değerlendirmelerinin yapılması ve sonuçlarının raporlanması Bilgi STK tarafından gerçekleştirilmiştir. 36 saat süren eğitimlerde Sivil Toplum ve Demokrasi, Savunuculuk ve Politikaları Etkileme, Sivil Toplum ve Strateji Oluşturma, STK'larda Gönüllülük, STK'lar için Proje Teklifi Yazma, Proje Bütçesi Hazırlama, İletişim Becerileri, AB Bütünleşmesi ve STK'lar modülleri yer almıştır.

İngiltere Büyükelçiliği, Reuniting Europe Programı Çerçevesinde, INTRAC İşbirliğinde, “İçişleri Bakanlığı Dernekler Daire Başkanlığı Eğitimci Eğitimi”

İçişleri Dairesi Başkanlığında çalışmaya başlayan personelin STK'ların işleyişi ile ilgili bilgi ve birikimlerini geliştirmek amacıyla INTRAC'ın geliştirdiği eğitimci eğitimi programına yerel ortak olarak Bilgi STK katılmıştır. Mayıs 2005 tarihinde Bilgi STK tarafından gerçekleştirilen eğitimler toplam 24 saat sürmüştür. Bilgi STK tarafından verilen eğitimlerin kapsadığı modüller Sivil Toplum ve Demokrasi, Örgüt Yönetimi, STK'larda Gönüllülük, AB Bütünleşmesi ve STK'lar Türk Hukukunda Derneklere İlişkin Mevzuat modülleridir. Proje çerçevesinde sertifika alan eğitimcilerin içinden Ankara ve Gaziantep Bölgesel Eğitim Seminerleri Bilgi STK tarafından izlenerek değerlendirme raporu yazılmıştır.

Zeytinburnu Belediyesi, Yerel Kalkınma ve AB ile İlişkiler Koordinasyon Merkezi, “Zeytinburnu’nda Yerleşik STK’lar için Kapasite Geliştirme Eğitimi”

Zeytinburnu ve çevresinde yerleşik olan STK’ların kapasitelerini güçlendirme amacına yönelik olan eğitim projesi Aralık 2006 tarihinde gerçekleştirilmiş ve 24 saat sürmüştür. Proje kapsamında Sivil Toplum ve Demokrasi, Sivil Toplum ve Strateji Oluşturma, STK’larda Gönüllülük, AB Bütünleşmesi ve STK’lar modülleri yer almıştır.

Birleşmiş Milletler, HIV/AIDS Programı Çerçevesinde Pozitif Yaşam Derneği, “HIV ile ilgili Çalışan STK’lara Yönelik Kapasite Geliştirme Eğitimci Eğitimi”

HIV/AIDS ile ilgili çalışan derneklerin üye ve yöneticilerine yönelik olarak hazırlanan bu eğitim programının amacı, katılımcıların ve üye oldukları STK’ların kapasitelerini geliştirmek ve bu alanda çalışan STK’ların birarada çalışma potansiyelini geliştirmektir. Eylül - Kasım 2007 tarihleri arasında gerçekleştirilen eğitim programı 84 saat sürmüştür. Program kapsamında Sivil Toplum ve Demokrasi, Savunuculuk ve Politikaları Etkileme, Örgüt Yönetimi, STK’larda Gönüllülük, Kaynak Geliştirme, Eğitimci Teknikleri modülleri yer almıştır.

Siirtliler Derneği, “İstanbul’da Yerleşik Siirt Kökenli Derneklere Yönelik Kapasite Geliştirme Eğitimi”

Siirt kökenlilerin İstanbul bölgesinde kurdukları STK’ların kapasitesini geliştirme amacına yönelik olarak Siirtliler Derneği tarafından yürütülen proje Kasım 2006 tarihinde gerçekleştirilmiştir ve toplam 24 saat sürmüştür. Eğitimlerde Sivil Toplum ve Demokrasi, Sivil Toplum ve Strateji Oluşturma, STK’larda Gönüllülük ve İletişim Becerileri modülleri yer almıştır.

Toplum Gönüllüleri Vakfı, “Demokrasi ve Haklarımız” ve “Sivil Toplum ve Demokrasi Eğitimci Eğitimleri”

Toplum Gönüllüleri Vakfı’nın AB desteğiyle yürüttüğü ‘Demokrasi ve Haklarımız’ projesi çerçevesinde Bilgi STK eğitimcileri Alper Akyüz ve Laden Yurttagüler eğitimci eğitimi programını oluşturan ve 2005 bahar döneminde yapılan beşer günlük ilk 3 grup eğitimci eğitimi programını uygulayan eğitimci ekibi içinde yer almıştır. Üniversite öğrencilerinin demokrasi, haklar, kültürel farklılıklara saygı ve adalet erişim mekanizmaları ile ilgili bilinçlenmeleri yoluyla kişisel gelişimlerine katkıda bulunmayı amaçlayan proje çerçevesinde eğitimcilerinin sonrasında Türkiye’nin farklı bölgelerinde toplum gönüllülerine yönelik saha eğitimleri dışında ‘Rengârenk’ adlı bir oyun geliştirilmiş ve Laden Yurttagüler oyun geliştirme ekibi içinde yer almıştır.

Yine Toplum Gönüllüleri Vakfı’nın eğitimcilerine yönelik bir gelişim programı olarak ‘Eğitimciler için Sivil Toplum ve Demokrasi Eğitimleri’ Bilgi STK eğitimcileri Alper Akyüz, Laden Yurttagüler ve Yiğit Aksakoğlu tarafından geliştirilmiş ve 2007 bahar döneminde dörder günlük 3 program halinde uygulanmıştır.

DÜZENLENEN KONFERANSLAR VE YAYINLARI

Çeşitli tarihlerde, Bilgi STK tarafından düzenlenen eğitim programları kapsamında Sivil Toplum ve Demokrasi Konferansları, Savunuculuk ve Politikaları Etkileme Konferansları ve STK Yönetimi Konferansları düzenlenmektedir. Yerli ya da yabancı uzmanlar tarafından gerçekleştirilen bu konferans ve seminerlerin ses kayıtları deşifre edilerek Konferans yazıları olarak, eğitim programına katılamayan STK çalışanlarının ve gönüllülerin bilgisine, Bilgi STK web sitesinde, <http://stk.bilgi.edu.tr> adresinde sunulmaktadır.

Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları

Sivil Toplum Nedir?, Prof. Dr. Murat Belge, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları no. 1, 2003.

Çokkültürlülük Perspektifleri, Prof. Dr. Mete Tunçay, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları no. 2, 2003.

Türkiye’de ve Avrupa’da Sivil Toplum, Prof. Dr. Fuat Keyman, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları no. 3, 2004.

Sivil Toplum, Sivil Toplum Kuruluşları ve Türkiye, Prof. Dr. Fuat Keyman, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları no. 4, 2004.

Sivil Toplum, STK’lar ve Gönüllülük, Prof. Dr. Ahmet İnsel, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları no. 5, 2004.

Yoksulluk, Dışlanma ve STK'lar, Prof. Dr. Ahmet İnel, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları no. 6, 2005.

Kadınların İnsan Haklarının Gelişimi ve Türkiye, Prof. Dr. Fatmagül Berkay, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları no. 7, 2003.

STK'lar ve Ağ Tipi İletişim, Prof. Dr. Aydın Uğur, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları no. 8, 2004.

Kültür, Kültürel Kimlik ve Kültürel Haklar, Prof. Dr. Aydın Uğur, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları no. 9, 2004.

Küreselleşme ve Sivil Toplum, Prof. Dr. Jan Aart Scholte ve Prof. Dr. Fuat Keyman, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları no. 10, 2005.

Demokratik Kitle Örgütlerinden STK'lara, Prof. Dr. Nurhan Yentürk, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları no. 11, 2006.

AB Müzakere Sürecinde STK'lar ve Yoksulluk, Prof. Dr. Ayşe Buğra, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları no. 12, 2005

STK'lar ve İnsan Hakları, Prof. Dr. Turgut Tarhanlı, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları no. 13, 2006.

Kültür ve Kimlik, Doç. Dr. Ferhat Kentel, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları, no. 14, 2007.

Çokkültürcülükten Kültürlerarasılığa: Farklılık İçinde Bütünlük, Doç. Dr. Ayhan Kaya, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları, no. 15, 2008.

Sosyal Haklar ve Yoksulluk, Yrd. Doç. Dr. Pınar Uyan Semerci, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları, no. 16, 2008.

Düşünce Tarihinde Sivil Toplum, İnsan Hakları ve Savunuculuk, Doç. Dr. Ferda Keskin, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları, no. 17, 2008.

Sivil Toplumun Tarihine İlişkin Notlar, Emel Kurma, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Sivil Toplum ve Demokrasi Konferans Yazıları, no. 18, 2009.

Savunuculuk ve Politikaları Etkileme Konferans Yazıları

Politikaları Etkileme Süreçlerinde STK'ların Rolü, Alain Bovard, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, STK Yönetimi Konferans Yazıları no. 1, 2003.

Bergama Köylüleri Mücadelesi, Noyan Özkan, Türkiye'de Kadın Hareketi ve Savunuculuk çalışmaları, Zela Ayman, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Savunuculuk ve Politikaları Etkileme Konferans Yazıları no. 1, 2004.

Kuzguncuklular Derneği Deneyimi, Tan Morgül, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Savunuculuk ve Politikaları Etkileme Konferans Yazıları no. 3, 2004.

Yakın Tarihimizde STK Hareketinin Gelişimi ve Kamu STK İlişkisi, Korhan Gümüş, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Savunuculuk ve Politikaları Etkileme Konferans Yazıları no. 4, 2004.

Avrupa Hareketi 2002 Deneyimi, Cengiz Aktar, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Savunuculuk ve Politikaları Etkileme Konferans Yazıları no. 5, 2005

Yenilenebilir Enerji Yasası Kampanyası, Özgür Gürbüz, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Savunuculuk ve Politikaları Etkileme Konferans Yazıları no. 6, 2006.

Nükleer Karşıtı Platform Deneyimi, Dr. Ümit Şahin, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Savunuculuk ve Politikaları Etkileme Konferans Yazıları no. 7, 2006.

Politikaları Etkilemek için Farklı Yöntemler: Gemi Sökümü Kampanyası, Erdem Vardar, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Savunuculuk ve Politikaları Etkileme Konferans Yazıları no. 8, 2008.

Kadın Emeği ve İstihdamı Girişimi Deneyimi, Serap Güre, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Savunuculuk ve Politikaları Etkileme Konferans Yazıları no. 9, 2009.

Yerel Yönetimlerde Karar Alma Süreçleri ve Katılım Yöntemleri, Hüseyin Irmak, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Savunuculuk ve Politikaları Etkileme Konferans Yazıları no. 10, 2009.

STK Yönetimi Konferans Yazıları

STK'lar için Proje Yönetimi, Felisa Tibbitts, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, STK Yönetimi Konferans Yazıları no. 1, 2004.

Stratejik Planlama, En İyi Uygulamalar, Foundation for Community Association Research, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, STK Yönetimi Konferans Yazıları no. 2, 2001.

STK'larda Yeni Yöntemler, Nancy Pearson, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, STK Yönetimi Konferans Yazıları no. 3, 2003.

STK'lar için bir Stratejik Yönetim Perspektifi, Dr. David Lewis, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, STK Yönetimi Konferans Yazıları no. 4, 2004.

STK'larda Kaynak Geliştirme, Andrea Fox Krupp, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, STK Yönetimi Konferans Yazıları no. 5, 2004.

Yönetim Bilimlerinde Yeni Yaklaşımlar, Yard. Doç. Dr. Metehan Sekban, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi, STK Yönetimi Konferans Yazıları no. 6, 2004.

STK ÇALIŞMALARI - EĞİTİM KİTAPLARI VE EĞİTİM CD'LERİ DİZİSİ

2003'teki kuruluşundan bu yana Bilgi STK, STK'lara yönelik kapasite geliştirme eğitimleri ve hizmetleri ve STK'lar arasında bilginin yaygınlaştırılması yoluyla Türkiye'deki sivil toplumun güçlendirilmesine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu amacı gerçekleştirmek için Bilgi STK, düzenlediği eğitim programlarının yanı sıra STK'ların karşılaştıkları ana sorunlardan birisini oluşturan yazılı ve görsel malzeme eksikliğini gidermek için çalışmaktadır.

Teknik, yönetsel ve kavramsal konularda yazılı ve görsel malzemeler uluslararası akademik literatürde ve sivil toplum alanında bulunmasına karşın Türkiye'deki STK'lar bunları kullanamamaktadır. Bunun ana nedeni ise bu kaynaklara gerek fiyat, gerekse de dil engelleri yüzünden erişilememesidir. Bu sorunların yanı sıra, kitaplar çoğunlukla Türkiye bağlamında karşılıklarını bulamamaktadır. Bilgi STK, başlangıçta eğitim programları için malzeme eksikliği sorununu aşmak amacıyla eğitimler süresince kullanılacak ders notları üretmeye başlamıştır. Üretilen ders notları eğitim programları süresince katılımcıların deneyimleri ile zenginleştikçe ortaya çıkan yazılı malzemenin eğitim programına katılamayanların bilgisine ve kullanımına sunmak için kitap olarak üretilmesine başlanmıştır. Ayrıca eğitim ortamındaki dersleri, tartışmaları ve atölyeleri de içeren CD'ler üretilmeye başlanmıştır.

2006-2010 tarihleri arasına gerçekleşen 'STK Çalışmaları - Eğitim Kitapları Dizisi' ve 'STK Çalışmaları - Eğitim CD Dizisi' yayınlanması projesi çerçevesinde 9 eğitim kitabı ve 9 eğitim CD'si yayınlanmış, STK'lara gönderilmiş ve Bilgi STK'nın web sitesine konulmuştur. Bu proje kapsamındaki 10. eğitim kitabı ve CD'si 2010 yılında yayınlanmış olacaktır. Böylece eğitim programları süresince geliştirilmiş 12 modül ya da CD ya da kitap şeklinde ücretsiz ve yaygın bir şekilde STK'ların kullanımına sunulmuştur. Eğitim kitaplarından 3 tanesi Avrupa Konseyi Eğitim Kılavuzları Dizisi'nden Türkçeye çevrilmiştir. Diğerleri Bilgi STK'nın eğitimcileri tarafından yazılmış ya da derlenmiştir.

Bilgi STK tarafından sürdürülen Eğitim ve Sertifika programlarında ve Uzaktan Öğrenim Ağırlıklı Sertifika programlarında bu iki dizi kullanılmaktadır. Dizinin amacı, STK'ların çevrelerinde gördükleri sorunlara yönelik olarak etkili ve uzun dönemli çözümler bulma sürecinde aktif olabilmeleri; yerel, ulusal ve uluslararası yönetimleri sorunların çözümü için gerekli politikalar üretmeye yönlendirebilmeleri için, STK'lara destek olmak ve STK'ların Türkiye'nin demokratikleşmesinde önemli bir aktör haline gelmelerine katkıda bulunmaktır.

STK Çalışmaları - Eğitim Kitapları Dizisi <http://stk.bilgi.edu.tr/egitimdizisi.asp> adresinden, STK Çalışmaları - Eğitim CD Dizisi <http://stk.bilgi.edu.tr/stkcd.asp> adresinden elde edilebilmektedir. STK Çalışmaları - Eğitim Dizisi'nin yayın yönetmeni Nurhan Yentürk'tür. Dizi İstanbul Bilgi Üniversitesi, Açık Toplum Enstitüsü, ACT Hollanda, İngiltere Büyükelçiliği tarafından desteklenmiştir.

STK Çalışmaları - Eğitim Kitapları Dizisi'nden Yayınlanan Kitaplar

Örgüt Yönetimi

STK Çalışmaları - Eğitim Kitapları Dizisi No. 1

Yöneticiler ve yönetim gibi kavramlar sivil toplum kuruluşları tarafından kullanılan dile oldukça yabancıdır. Bu kitapta yönetimin sadece iş yaşamına ait bir pratik olmadığı vurgulanmakta. Kitap mucizevi tarifler yerine sivil toplum kuruluşlarının gerçeklerine uyarlanabilecek ve böylece kalite artışı getirebilecek teknik ve yöntemler sunmaktadır.

Bu kitap, Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu'nun, Avrupa gençlik çalışanlarının eğitimi alanında 1988 yılında aldıkları ortak eylem kararının bir ürünü olarak basılmıştır. Bu anlaşmanın ve ürünlerinin amacı Avrupa boyutu içinde yer alan gençlik liderlerinin ve gençlik çalışanlarının eğitimine ivme kazandırarak Avrupa vatandaşlığını ve sivil toplumu teşvik etmektir.

Kitabın yazarları Jonathan Bowyer, Arthur Murphy, Paola Bortini ve Rosa Gallego Garcia'dır. Kitap STK Çalışmaları - Eğitim Kitapları Dizisi kapsamında Çiğdem Türkoğlu tarafından Türkçeye çevrilmiş ve Eren Pultar tarafından redaksiyonu yapılmıştır.

Boşa gitmiş fon başvuruları, kaçırılan son teslim tarihleri, yanlış harcanmış bütçeler, kaybedilmiş evraklar STK'ların kaderi değildir.

Fon ararken “kaynak geliştirme konusunda iyi şanslar” demek dışında bir hazırlık yapabilirsiniz. Bu eğitim kılavuzu bu hazırlık konusunda kapsamlı bilgiler sunmayı amaçlıyor. Fon kaynaklarını bilmeniz, onlarla başarılı ilişkiler kurabilmeniz, aldığınız fonlarla ilgili kayıt tutabilmeniz ve hesap verebilmeniz gibi konularla ilgili öneriler kitapta yer alıyor.

Bu kitap da Örgüt Yönetimi kitabı gibi, Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu’nun bir ürünü olarak basılmıştır.

Kitap Jonathan Bowyer, André Deridder ve Kinga Kerekes tarafından yazılmıştır. STK Çalışmaları - Eğitim Kitapları Dizisi kapsamında Çiğdem Türkoğlu tarafından Türkçeye çevrilmiş ve Eren Pultar tarafından redaksiyonu yapılmıştır.

Proje Döngüsü Yönetimi I: Proje Teklifi, Yazma, İzleme ve Değerlendirme STK Çalışmaları - Eğitim Kitapları Dizisi No. 3

Proje ile proje fikrini birbirinden ayırmak gerekir. Çevremizde, STK çalışanlarından sıkça duyduğumuz “bir projemiz” var ifadesi genellikle bir proje fikridir. Bir projeden söz edilebilmesi için proje fikrinin geliştirilmesi ve amacı, süresi, planı, faaliyetleri, sonuçları, kaynakları, bütçesi, yürütücüsü, değerlendirilmesi olan işler haline getirilmiş olması gerekmektedir. Bu aşamaların tümünü içine alarak kavramsallaştıran ve formelleştiren yaklaşım “Proje Döngüsü Yönetimi” olarak adlandırılmaktadır.

Bu kitap “Proje Döngüsü Yönetimi’nin” proje teklifi yazma ve izleme-değerlendirme aşamalarını kapsamaktadır. Özellikle “Mantıksal Çerçeve Yaklaşımı” önemli bir eğitsel araç olarak kullanılmıştır. Uygulama/alıştırma, geniş örnek havuzu, kılavuz sorular, karşılaşılan riskler, kontrol listeleri adım adım proje yazılması için kolaylaştırıcı öğeler olarak kitapta kullanılmıştır. Kullanılan tüm bu öğeler STK kapasite geliştirme eğitimleri süresince katılımcıların çalışma ve çabalarının sunduğu deneyimler üzerine kurulmuştur.

Yazarlar:

Nurhan Yentürk, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi’nin çalışanı ve eğitmenidir.

Yiğit Aksakoğlu, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi’nin eğitmenidir. Birimin eski çalışanıdır (2003-2007).

Çevrelerinde bir dönüşüme katkıda bulunmak, bunu yaparken kalıcı bir iz bırakmak, kamuoyunun dikkatini çeken yöntemler kullanmak için çalışırken STK'lar yaratıcı ve dinamik olmak için çaba harcamaktadırlar. Yaratıcılık ve dinamizm ile harcadığımız fonların belgelerini toplayıp bunları kayıt altına almak için gerekli nitelikler çok farklı. Ama içimizden birinin bu işi yapması gerekiyor! Fon verene hesap verebilmek için, birlikte çalıştığımız arkadaşlarımızı bilgilendirebilmek için... gerekiyor. Çok istediğimiz bir projeyi oldukça kısa sürede, çok çeşitli güçlüklerle başederek yapmaya çalışırken “Hangi belgeyi saklamam gerekirdi?”, “Faturanın tarihi ne olmalıydı?”, “Vergi dairesinin numarasını nereye koydum?”, Vergi muafiyetini belirtmeyi unuttum mu?” gibi bir sürü formaliteyi aklınızın bir kenarında tutmak pek de kolay olmasa gerek. Eğer profesyonel bir muhasebeci çalıştırabilen bir STK'da iseniz şanslısınız, ama yine de muhasebede ne olup bittiğini anlayabilmeniz için kullandığınız fonlarla ilgili finansal yükümlülükleri bilmeniz gerekir.

Bu kitap STK'lar için gerekli olan muhasebe, finansman ve vergi uygulamaları konusunda temel bilgileri kapsıyor. Örnek ve özetlerle muhasebe anlatısının dışına çıkmayı amaçlıyor. Kitabın sonunda yer alan sıkça sorulan sorular bölümü STK'lar tarafından yaşanmış sorunlarla ilgili ve bunların cevaplarını içeriyor.

Yazar: Metin Konca, emekli bankacı ve birçok STK'da profesyonel ve gönüllü olarak çalışmıştır. STK Eğitim ve Araştırma Birimi'nin programlarında muhasebe dersi veriyor.

Gönüllülük ve eşitsizliklerin azaltılması, yardımsever olarak gönüllülük, insan kaynağı olarak gönüllülük, gönüllülük ve karar mekanizmalarına katılım...

Gönüllülüğün iki taraflı bir ayna olduğu düşünülebilir. Bir yanı sosyal hak alanını erozyona uğratan, bireylerin yaptıkları faaliyetlere yabancılaşmasını ve “ucuz işgücü”ne dönüşmelerini sağlayan bir yansıma yaratmaktadır. Diğer yanı ise bireylerin haklarını talep edebilir aktif yurttaş olmalarını sağlayan bir yansımadır. İkinci yansıma, bireyleri sosyal haklarını savunmaları için bilinçlendirmekte ve güçlendirmekte, dahası mevcut ekonomik ve sosyal yapının yarattığı sorunların ve doğurduğu eşitsizliklerin sorgulanmasına olanak tanımaktadır. Hangi tarafın kullanılacağı ise tamamen bize bağlıdır. Bu kitap gönüllülüğün, bireylerin karar verme mekanizmalarına katılımında ve işgücü olarak katkıları hakkında bir tartışma başlatmayı amaçlamaktadır. Kitap ayrıca örgüt içi koordinasyonda gönüllülerle işbirliğini kolaylaştırmak için yöntemler önermektedir.

Yazarlar:

Laden Yurttagüler, İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi’nin çalışanı ve eğitmenidir.

Alper Akyüz, İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi’nin çalışanı ve eğitmenidir.

Eğer yanlış yoldaysan koşmak neye yarar? (Alman atasözü)

Bu kitabın amacı STK'larda stratejik düşünmeyi özendirecek ve kolaylaştıracak bir kılavuz oluşturmaktır. Bununla birlikte, strateji geliştirme her STK için kendine özgü bir deneyim olmalıdır. Başka bir deyişle bu kitap içinde sunulan yöntemlerin ve araçların birebir kopyalanması değil, bunların her örgütün kendi şartları ve ihtiyaçları doğrultusunda uyarlanarak kullanılması kitabın amacına ulaşması açısından büyük önem taşımaktadır.

Kitapta önce STK'ların varlığını ve politikalarını tanımlamakta kullanabilecekleri temel tanımlama araçları olan değerler, vizyon ve misyon üzerinde durulmakta, daha sonra STK'ların ele aldıkları sorunları tanımlama ve bu sorunların giderilmesine yönelik eylemlerde bulunma çabalarını kolaylaştıracak yöntemlere değinilmektedir. Kitapta STK'ların yeni ve yaratıcı çözümler ve eylemler geliştirmelerine olanak verecek haritalama tekniklerine özel bir ağırlık verilmiştir. Kitapta ayrıca stratejik planlama, örgütsel öğrenme/öğrenen örgüt kavramları tartışılmıştır.

Yazar: Hale Akay, İstanbul Bilgi Üniversitesi Ekonomi Bölümü'nde çalışmaktadır. STK Eğitim ve Araştırma Birimi'nin eğitimcisidir.

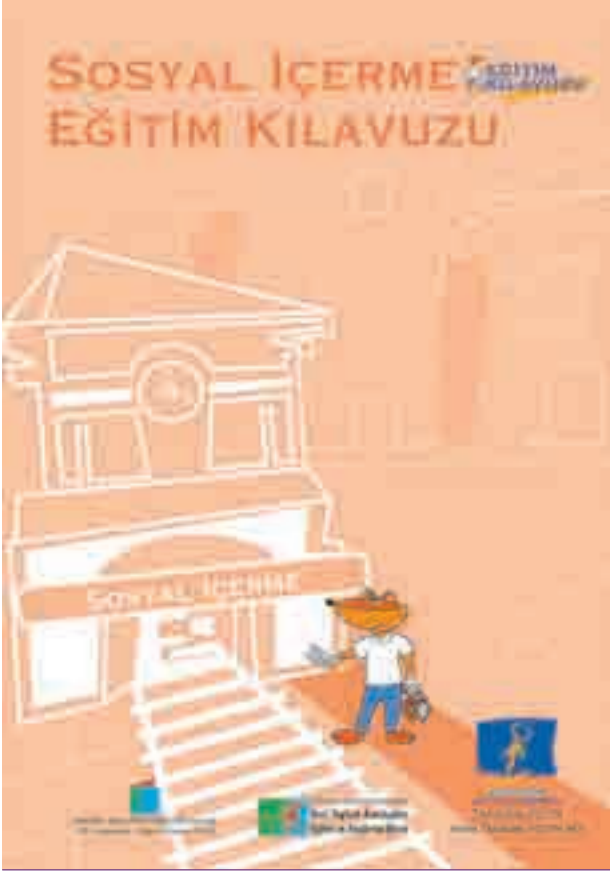
Projelerin hazırlığında genelde en son yapılan, ancak projenin başarıya ulaşmasında etkili olan en önemli aşamalardan birisi kaynak planlaması ve bütçe hazırlığıdır. Parayla uğraşmak birçok insan için sıkıcı bir iş olsa da sonuçta proje temelli çalışmanın ve proje döngü yönetiminin temel amacı eldeki kısıtlı kaynaklar ile olası en etkin ve etkili çalışmayı gerçekleştirmektir. Bu nedenle bütçe hazırlığında eldeki senaryodan yola çıkarak maliyetleri doğru tahmin edebilmek projeyi yürüten kuruluşu doğrudan etkileyecektir. Projenin bütçesi aynı zamanda başta Avrupa Birliği (AB) olmak üzere çeşitli fon kuruluşlarının da gerek başvuru değerlendirme süreçlerinde, gerekse de projenin uygulanmasında en temel belgelerden birisidir. Projelerin ilerleyişinin ve sonuçlarının izlenmesinde gerek projeyi uygulayan kuruluş, gerekse de projeye ilgili diğer taraflar için en önemli araçlar ise raporlardır ve iyi bir rapor hazırlanmasının projenin etkilerinin proje süresinin ötesine geçmesinde önemli katkısı vardır. Bu kitap “Proje Döngüsü Yönetimi’nin” bütçe hazırlama, kaynak bulma için ağırlıklı AB olmak üzere çeşitli fon kuruluşlarına başvuru ve değerlendirme süreçleri ve uygulama kuralları ile raporlama süreçlerini kapsamaktadır.

Yazarlar:

Alper Akyüz, İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi’nin çalışanı ve eğitmenidir.

Emel Kurma, Helsinki Yurttaşlar Derneği’nde koordinatör olarak görev yapmaktadır. İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi’nin programlarında strateji oluşturma ve sivil toplum dersleri vermektedir.

İdil Eser, serbest proje danışmanı olarak çalışmaktadır.

Sosyal dışlanmayı azaltma sadece çeşitliliğin zenginliğini kabul etmenin etik değerine ilişkin bir mesele değildir, aynı zamanda sağlıklı demokrasilerin ve toplumların bir göstergesi olabilir. Bu kitap özellikle gençlerle alışan STK'lara sosyal içerme konusunda kavramsal ve uygulamalı araçlar ve kaynaklar sunmayı amaçlamaktadır.

Bu kitap da, rgt Yönetimi, Kaynak Geliştirme ve Fon Yönetimi kitapları gibi, Avrupa Konseyi ve Avrupa Komisyonu'nun bir ürünü olarak basılmıştır.

Kitabın yazarları Tom Croft, Veronique Crolla ve Benoît Mida-Briot'dır. STK alışmaları - Eğitim Kitapları Dizisi kapsamında Burcu Yakut akar tarafından Türkçeye çevrilmiş ve Eren Pultar tarafından redaksiyonu yapılmıştır.

Son yıllarda haklar temelli STK'lar için “Avrupa Birliği” bir yandan olumlu yönde değişim arzularımızı üzerine yüklediğimiz ve bunun için hükümetlere baskı yapmasını beklediğimiz, öte yandan çifte standartlı görerek oklarımızı üzerine yönelttiğimiz bir varlık haline geldi. Ekim 2005'te başlayan ve AB'ye katılımın son aşaması olan müzakere süreci boyunca daha fazla içiçe olacağımız bir dönemde biraz daha derinlemesine bilgi ve anlayışla donanmış, serin bir yaklaşım, STK'ların bu dönemde kendi amaçlarına yönelik olarak en etkili değişimi sağlamaları ve bunun için kendilerini ve hedef kitlelerini güçlendirmeleri açısından da bir olanak sunuyor. Bu kitap Türkiye STK'ları ve yurttaşları için etkinliklerinde ve savunuculuk çalışmalarında Avrupa kurumları, bütünleşme süreçleri ve sivil örgütler ve platformlar arasında yollarını bulabilmeleri için bir kılavuz olma ve aynı zamanda Avrupa ve bütünleşme düşüncesine yönelik bir perspektif oluşturmak için eleştirel bir tartışma süreci başlatma aracı olarak yapılandırıldı.

Alper Akyüz (der.), STK Eğitim ve Araştırma Birimi'nin eğitmeni ve çalışanıdır.

Cengiz Aktar, Bahçeşehir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi öğretim üyesidir.

Özge Onursal Beşgül, Vrije Universiteit Brussel doktora adayı ve İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim görevlisidir.

Zeynep Gülşah Çapan, Cenevre Graduate Institute of International Studies doktora adaydır.

Senem Aydın Düzgit, İstanbul Bilgi Üniversitesi Avrupa Birliği İlişkileri bölümü koordinatörüdür.

Ayhan Kaya, İstanbul Bilgi Üniversitesi AB Enstitüsü Müdürü ve Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesidir.

Fuat Keyman, Koç Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesidir.

Volkan Vural, Emekli Büyükelçi, eski ABGS Genel Sekreteri ve TUSİAD Yönetim Kurulu üyesidir.

Savunuculuk ve Politikaları Etkileme

STK Çalışmaları
Eğitim Kitapları Dizisi No 10

yayınlanmak üzere...

Bu kitap STK'lar ile siyasi alan arasındaki ilişkiyi tartışmaktadır. Bu tartışmada, siyasi alanın STK'ların katılımı ile genişleyeceği görüşünden hareketle, bu katılımı artırmanın yöntemleri de ele alınmaktadır. Kitapta STK'ların merkezi yönetimlerin politika üretme sürecine katılabilme ve kamusal alanda tartışma yaratma kapasitelerini artırmaya yönelik araçlar sunulmaktadır. Kitap savunuculuk, lobicilik ve benzeri konular ele alınarak, bu kavramlarla ilgili tartışmalara yer verirken, STK'ların savunuculuk stratejisi hazırlamalarına olanak sağlayan alıştırmalar ve Türkiye'de gerçekleştirilmiş savunuculuk çalışmalarından iyi örnekler bulunmaktadır. Kitap, STK'ların TBMM aracılığıyla yasa yapma sürecine katılımına odaklanmaktadır. İlgili bölümde, STK'lar için vakalar, örnekler ve öneriler yer almaktadır. Kitapta ayrıca sosyal hizmetler, sağlık, sosyal güvenlik, askeri gençlik, çocuk ve eğitim gibi konularda kamu harcamalarının STK'larca izlenebilmesi için yazılmış bir makale de yer almaktadır.

Yazarlar:

Yiğit Aksakoğlu, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi'nin eğitmenidir. Birimin eski çalışanıdır (2003-2007).

Ebru Agduk, Müdür Yardımcısı, National Democratic Institute Türkiye Ofisi çalışanıdır.

Habip Kocaman, TBMM Kanunlar ve Kararlar Müdür Yardımcısı, Yasama Derneği Kurucu ve Denetim Kurulu üyesidir.

İrfan Neziroğlu, TBMM Kanunlar ve Kararlar Müdürü, Yasama Derneği başkanıdır.

Nurhan Yentürk, İstanbul Bilgi Üniversitesi, STK Eğitim ve Araştırma Birimi'nin çalışanı ve eğitmenidir.

Laden Yurttagüler, İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimini çalışanı ve eğitmenidir.

STK Çalışmaları - Eğitim CD Dizisi'nden Yayınlanan CD'ler

Eğitim CD dizisinde yer alan 10 CD'de Eğitim ve Sertifika programları süresince gerçekleştirilmiş seminer çözümleri ve sınıf içi video çekimleri, ders notları, kullanıcıların kendilerini sınamaları için sorular, örnekler, doldurma tabloları, ek okuma malzemeleri ve kaynak listesi yer almaktadır. Özellikle uzaktan öğrenme programlarında edinilen deneyim sayesinde 'STK Çalışmaları - Eğitim CD Dizisi'nin 'moderatörsüz bir uzaktan öğrenme' şeklinde tasarlanması mümkün olmuştur. Bu CD'ler, İstanbul'da gerçekleştirilen ya da uzaktan öğretim ağırlıklı sertifika programlarına katılamayanların kendilerini geliştirmeleri için bir olanak sunmaktadır.

Dizi kapsamında yayınlanan CD'ler:

01. Sivil Toplum ve Demokrasi
İçerik Geliştirme ve Yayına Hazırlama:
Nurhan Yentürk

02. Örgüt Yönetimine Giriş
İçerik Geliştirme ve Yayına
Hazırlama: Yiğit Aksakoğlu

03. Proje Döngüsü Yönetimi I
İçerik Geliştirme ve Yayına
Hazırlama: Nurhan Yentürk

04. Gönüllülerle İşbirliği
İçerik Geliştirme ve Yayına Hazırlama:
Laden Yurttagüler

05. Proje Döngüsü Yönetimi II
İçerik Geliştirme ve Yayına
Hazırlama: Alper Akyüz

06. Haritalama ve Strateji Geliştirme
İçerik Geliştirme ve Yayına Hazırlama:
Hale Akay

07. Kaynak Geliştirme

İçerik Geliştirme ve Yayına Hazırlama:
Laden Yurttagüler ve Yörük Kurtaran

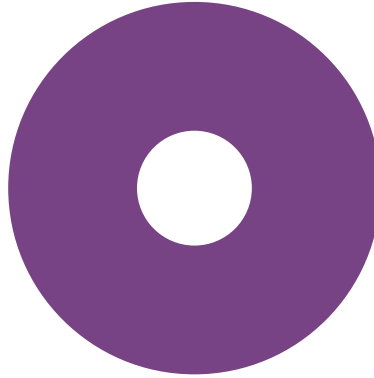
**08. STK'lar için İngilizce-Türkçe
Kavramlar Sözlüğü**

Sözlük ekibi: Eren Pultar, Çiğdem
Türkoğlu, Nurhan Yentürk, Laden
Yurttagüler, Alper Akyüz, Hale Akay,
Metin Konca, Yiğit Aksakoğlu, Emel
Kurma, İdil Eser, Burcu Yakut-Çakar,
Nazan Aksoy ve Ersin Yılmaz

09. AB, Bütünleşme ve STK'lar

İçerik Geliştirme ve Yayına Hazırlama:
Alper Akyüz

**10. Savunuculuk ve Politikaları
Etkileme (yayınlanmak üzere)**

İçerik Geliştirme ve
Yayına Hazırlama: Nurhan Yentürk
ve Yiğit Aksakoğlu

AVRUPA BİRLİĞİ MÜZAKERE SÜRECİNDE STK'LAR

Avrupa Birliği müzakere sürecinde gerek Avrupa Komisyonu tarafından Ekim 2004'te yayınlanan Tavsiye Metni'nde, gerekse 1 Mayıs 2004 tarihi sonrasında yeni üye olan 10 ülkeden edinilen deneyimlerle Sivil Toplum Diyaloğu'nun geliştirilmesi vurgulanmıştır. Özellikle ülkeler arasında toplumsal ve siyasal gelişmelerin paylaşılması ve takip edilmesi için sivil toplum alanında yer alan örgütlere özel bir önem atfedilmiştir. Özellikle hak temelli çalışan STK'ların sürece katılımı, yapısal ve hukuksal değişikliklerin yaşandığı müzakere sürecinde kayda değer bir etkiye sahiptir. Ancak tüm bu farkındalıklara ve kaygılara rağmen, Türkiye'nin adaylık sürecinin başlamasıyla birlikte alanda bulunan STK'ların, özellikle hak temelli çalışan STK'ların, sürece müdahil olmasında yetersizlikler ve eksiklikler gözlemlenmiştir. Bilgi STK, Avrupa Birliği (AB) ile müzakere sürecinde hak temelli STK'ların sürece etkin katılımını desteklemek için 2005 yılında bir çalışma yürütmeye başlamıştır. Çalışmanın amacı STK'ların müzakere sürecinde aktif olabilmeleri için AB Müktesebatı, müzakere süreci konusunda bilgilenmelerini sağlamak ve STK'ların kendi geliştirdikleri çalışma grupları, takvimi ve biçimi çerçevesince politika önerileri geliştirebilecekleri bir platform hazırlamaktır.

Atölye Çalışması

Projenin başında, ilgili konularda çalışan STK'lar ile küçük çalışma grupları yürütülmüş ve ilgi alanları STK temsilcileri tarafından belirlenmiştir. Küçük grup çalışmaları sonrasında 5 ana çalışma grubu belirlenmiş ve gruplara ilgili konularda çalışan STK'lar davet edilmişlerdir. Çalışma grupları Sosyal Haklar, Çevre Hakları, Kadın Hakları, Gençlik Politikası, İnsan Hakları olarak belirlendi. Çalışma gruplarının belirlenmesinden sonra 24-25 Eylül 2005'te küçük çalışma grupları tarafından belirlenen davetlilerin çağrıldığı ve yurt dışından ve içinden uzmanların deneyimlerini paylaşmak üzere katıldığı "AB Müzakere sürecinde STK'lar" adında bir atölye çalışması gerçekleştirilmiştir. Atölyenin amacı müzakere sürecinde STK'ların inisiyatif almalarını sağlamak veya kolaylaştırmak için özellikle "hak" temelli çalışmalar yapan, yurttaş inisiyatifi özelliği taşıyan STK'ların güçlendirilmesidir. Toplantıda bir taraftan AB Müktesebatı ve müzakere süreci hakkında STK'ların bilgi edinmesi, öte yandan müzakere sürecinde çeşitli konularda ortaya çıkabilecek gerilimler hakkında STK'lara donanım kazandırılması ve birbirleriyle diyaloga geçmeleri için ortak zemin oluşturulması için çalışılmıştır. Katılımcılarda AB ve kurumları ve müzakere süreci hakkında farkındalık yaratmak, yurttaş girişimleri ve hak temelli çalışmalar yapan STK'lar arasında iletişimi sağlamak ve sürece ilişkin deneyimlerin ve bilgilerin uzmanlar tarafından aktarımı sağlanmıştır. 24-25 Eylül 2005'te gerçekleşen toplantıya STK temsilcilerinin yanı sıra, Sivil Diyalog'dan sorumlu AB Genişleme Danışmanı Giorgos Glynos, Avrupa Parlamentosu'ndan Emine Bozkurt, Polonya'dan Bartek Nowak, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Politikalar Forumu'ndan Ayşe Buğra, Avrupa Kadın Lobisi'nden İlknur Üstün katılmış ve toplantıda hak temelli STK'ların uzmanlarla doğrudan iletişime geçmeleri sağlanmıştır. Toplantının amacı STK'ların müzakere süreci hakkında bilgilenmeleri ve aktif katılımlarını sağlamaktır. Toplantıdan sonra hak temelli çalışan STK'lar kendi aralarında ve yine kendilerinin yürüttüğü koordinasyonla çeşitli defalar toplanmış ve uzlaşma yolu ile temel politika önerilerini içeren dokümanlar hazırlamışlardır.

E-Bülten Çalışması : "Sahadan Haberler"

5 çalışma grubundan gelen önerilerden yola çıkarak, Ağustos 2006'da Bilgi STK, STK'ların birbirleri ile haberleşmesini sağlayacak; süreç hakkındaki gelişmelerin takip edilebileceği ve bilgilendirici dokümanlara da yer verecek 6 farklı konuda "Sahadan Haberler" isimli bir e-bülten yayınlamıştır. E-bülten ile STK'lardan gelen bilgileri, sürece ilişkin haberleri ve bilgilendirici dokümanları düzenli olarak tüm STK'lara ulaştırmaya ve aynı zamanda STK'ların kendi aralarında tartışmalarına olanak sağlamaya çalışmıştır.

Bültenlere <http://abmuzakere.bilgi.edu.tr/content/pages/bulten.asp> adresinden ulaşılabilir.

E-bülten çalışmasının yanı sıra, STK'ların AB Müzakere sürecine ilişkin haberleri ve bilgilendirici dokümanları bulacakları AB Müzakere Sürecinde STK'lar isimli bir web sitesi (<http://abmuzakere.bilgi.edu.tr/>) yayına sokulmuştur. Web sitesinde müzakere sürecini desteklemek için yapılan toplantıların konuşma ve tartışma metinleri, bültenler ve süreç içinde gelişen değinilen konulara ilişkin çalışmaların metinleri yer almaktadır.

Çalışma Ziyareti

Hak temelli çalışan STK'ları desteklemek için düzenlenen bir başka faaliyet ise Ekim 2006'da yukarıda sayılan her çalışma grubundan temsilcilerin katılımıyla, toplam 7 kişiyle yapılan Brüksel ziyaretidir. Çalışma ziyareti katılımcıları, Brüksel'de, Avrupa Parlamentosu, Avrupa Komisyonu ve Brüksel merkezli çalışan şemsiye STK örgütlenmeleri ile tanışma ve bilgi-deneyim değiş tokuşu yapma imkânı bulmuşlardır. Brüksel çalışma ziyareti Eylül 2006'da gerçekleştirilmiştir. Ziyaret sırasında 20'den fazla kurum ya da kişi ile görüşülmüştür.

Seminerler ve Toplantılar

Hak temelli çalışan STK'ları desteklemek amacıyla uzman yabancı konukların katıldığı yoksullukla mücadele ve barınma hakkı konularında seminerler düzenlenmiş ve alanda çalışanların bilgi ve deneyimlerini Türkiyeli STK'lar ile buluşturmak amaçlanmıştır. "Yoksullukla ve Sosyal Dışlanmada Sivil Toplum Örgütlerinin Rolü" isimli toplantı 17 Nisan 2006 tarihinde Sosyal Politika Forumu ile ortak düzenlenmiştir. Toplantıya uzman olarak Avrupa Yoksullukla Mücadele Ağ'ından Miceala Moser ve Sosyal Politika Forumu'ndan Ayşe Buğra katılmıştır. STK Eğitim ve Araştırma Birimi tarafından düzenlenen bir diğer toplantı Barınma Hakkı üzerine 14 Nisan 2007'de yapılmıştır. Toplantıya konuşmacı olarak Avrupa çapında barınma hakkı konusunda çalışan FEANTSA'dan Stefanie Del Zotto, Sosyal Politika Forumu'ndan Başak Ekim, İstanbul Bilgi Üniversitesi'nden Pinar Uyan, Avrupa Roma Hakları Merkezi – ERRC'den Anita Danko, Ulaşılabilir Yaşam Derneği'nden Hacer

Foggo, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nden Turgut Çakar, Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı'ndan Zelal Yalçın ve İstanbul Bilgi Üniversitesi'nden Murat Güvenç katılmıştır. Her iki toplantının da sunum ve tartışma metinleri çözülüp <http://abmuzakere.bilgi.edu.tr/> sayfasına konulmuştur.

Yukarıda sayılan faaliyetler hem çalışmalara katılan STK'lar, hem de Bilgi STK için etkileyici olup, yeni çalışmalara zemin sağlamıştır. İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi, Gençlik Çalışmaları Birimi ve Toplum Gönüllüleri Vakfı ortaklığında yürütülen Gençlik ve Sosyal Haklar projesi ve Meleğin Gör Dediği radyo programı örnek olarak verilebilir.

Bu proje İstanbul Bilgi Üniversitesi, Heinrich Böll Stiftung Derneği ve Friedrich Ebert Stiftung Derneği tarafından desteklenmiştir.

Radyo Programı: Meleğin Gör Dediği

Meleğin Gör Dediği radyo programı Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Politika Forumu'ndan Başak Ekim'le ortaklaşa yapılan, 94.9 Açık Radyo'nun 2006-2007 ve 2007-2008 yayın döneminde Salı günleri yayınlanan Sosyal Hakların gündeme getirilmesini amaçlayan bir programdır. Program 2006-2007 yayın döneminin ilk kısmında hafta bir, devam eden dönemlerde ise 2 haftada bir yapıldı. Sosyal Haklar alanında çalışanların deneyimlerine yer verilen programda pek çok konuya yer verildi. Radyo programı sosyal haklar alanında çalışanların hem görünürlüklerini arttırmaya, hem de sahada konu ile ilgili farkındalık yaratmaya yardımcı oldu. Radyo programının konuklarının ağırlandığı bölümlerin çözümlemelerine <http://abmuzakere.bilgi.edu.tr> sayfasından ulaşılabilir.

GENÇLİK VE SOSYAL HAKLAR

Gençlik ve Sosyal Haklar projesi, Toplum Gönüllüleri Vakfı ve İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi tarafından ortaklaşa gerçekleştirilmiştir. Gençlik ve Sosyal Haklar projesi, 2007 yılı Ocak ayında başlamış ve Aralık 2007’de sona ermiştir. Proje, Türkiye nüfusunun önemli bir bölümünü oluşturan gençliğin, sosyal haklarının ülke gündeminde yeterince yer bulamamasından yola çıkmaktadır. Projede, gençliğin eğitim, sağlık, istihdam, örgütlenme ve barınma gibi sosyal haklar gençliğin sosyal haklar bağlamındaki sorunlarını görünür kılmak ve konu hakkında kamuoyunda farkındalık yaratmak amaçlanmıştır. Projenin diğer bir amacı ise gençlerde sosyal haklar bağlamında farkındalık yaratmak ve gençlerin kendi haklarını savunabilmeleri için güçlendirilmeleridir.

Proje, amaçlarını gerçekleştirebilmek için çeşitli faaliyetler yapılmıştır. Faaliyetlerden biri gençlerin sosyal haklar kavramı hakkında farkındalıklarının artması ve güçlendirilmeleri için bir eğitim programıdır. Eğitim programı iki aşamalı olarak tasarlanmıştır. Eğitim programı, akran eğitimi modeli üzerine kuruludur. Bu model temel alınarak, önce eğitmen eğitimi yapılmıştır. Eğitmen eğitimi alan gençler, akranlarına sosyal haklar hakkında yaygınlaştırma eğitimleri vermek için ulusal düzeyde, farklı illerde eğitimler vermişlerdir. Akran eğitimi metodunun kullanıldığı eğitimlerde, eğitmenleri de aynı yaş grubundan olduğu, sosyal haklar bağlamında ortak ihtiyaçların ve sorunların tartışılabilceği bir alan yaratmak hedeflenmiştir. Gerek eğitmen eğitimi, gerekse yaygınlaştırma eğitimleri tüm süreç boyunca izlenmiştir. Eğitimlerin sonunda, tüm süreci değerlendiren bir rapor hazırlanmıştır. Proje boyunca bir eğitmen eğitimi ve beş yaygınlaştırma eğitimi yapılmıştır.

Eğitim programının son parçasını hem eğitmen eğitimi, hem de yaygınlaştırma eğitimlerine katılan gençlerin çevrelerindeki insanlara ulaşmalarını ve sosyal haklar kavramını tartışmalarını kolaylaştırmak için tasarlanmış “Hayat Zor” isimli kutu oyunu oluşturmaktadır. “Hayat Zor” kutu oyunu Mutlulukya isimli hayali bir ülkede geçmektedir. Oyunun amacı, Mutlulukya ülkesinde tüm yurttaşların refah içinde yaşayabilmeleri için eğitim, sağlık, emeklilik, işsizlik, örgütlenme, yoksulluk ve barınmadan oluşan 6 farklı politika alanında öncelikleri belirleyen oyuncuların hangi gerekçelerle öncelikleri belirlediklerini tartışmaları ve bu tartışmalar ışığında sosyal hakları ve haklara ulaşım imkânlarını değerlendirmeleridir. Oyun farklı yaş grupları ile oynanabilmektedir.

EĞİTİM HAKKI

Herkesin, tüm eğitim hayatı boyunca ücretsiz eğitim hakkı

+++Böylece herkes fakir ya da zengin olmasın fakirlikten dolayı önce eğitime devam edebilir

—Tatlar ediyorum 'Ha ha iş biter, neyi ödeyecektin?'

EĞİTİM HAKKI

Herkesin ana dilinde eğitim hakkı

+++Böylece insanlar diline daha kolay erişebilirler

—Kimi ülkede yabancı insanların dilini zorladığı olur

EĞİTİM HAKKI

Herkesin okuma yazma kursu hakkı

+++Bina gibi büyük ihtiyaçları olmadıktan sonra bile herkes okur yazar olabilir

—Sadık okuma yazma öğrenmenin ne yaptırabilir?

SAĞLIK SİGORTASI

Yaşlı güçsüzlükten herkesin sağlık sigortası

+++Çocuk yapamayan kurtarıcı

—Böyle bir sistem için bütçeden ne kadar pay gerekir?

SAĞLIK SİGORTASI

Çalışan herkesin sağlık sigortası

+++Devlete verdiğimiz vergiler sebebiyle çalışanlar bunu hak eder

—Böylece herkes çalışmaya teşvik edilmiş olur

SAĞLIK SİGORTASI

Masrafları karşılayamayacak olanlara tüm sağlık gereksinimleri kapsayan sigorta

+++Yoksul olmayanlar kendi ihtiyaçlarını karşılayabilirler işin haricet sağlık hizmetine ulaşabilmeyi olur

—Tedavi pahalı hastalıklarda çalışanlar zor durumda kalabilirler

EMEKLİLİK SİGORTASI

Belli bir yaşa gelene herkesin emeklilik sigortası

+++İnsanlar en azından yaşlılık gelmelerini bekler, geçirebilirler

—Herkesin sağlanacağı, çalışanların ödeyeceği primler, bu masrafları karşılar

EMEKLİLİK SİGORTASI

Belli bir süre çalışmış olan herkesin emeklilik sigortası

+++Uzun yıllar hizmet vermiş birine devletler böyle bir hak sağlaması gerekir

—Çalıştığı süreyle emekli olacak kadar zaman çalışmamış olan yaşlılar ne olabilir?

EMEKLİLİK SİGORTASI

Çalışırken emeklilik primi ödeyen herkesin emeklilik sigortası

+++Böylece çalışan, ne kadar sürede emekli olacağına ve emekliliğinde ne kadar maaş alacağına karar verilir

—Çalışan maaşla çalışanlar, kalabilir maaşların üzerinden sorumlu olanlar emekli olabilirler mi?

İŞSİZLİK SİGORTASI

Çalışmayan herkesin işsizlik sigortası

+++Böylece iş bulamayanlar yasal olmayan işler yapmak zorunda kalmazlar

—Bu durumda kimse çalışmaz, ekonomisi çöker, ülke büyümmez

İŞSİZLİK SİGORTASI

Belli bir süre çalışmış olan herkesin, işsiz kaldığı sürede işsizlik sigortası

+++Böylece ekonomisi kötü olan ülkelerde işsizlik olur

—Bu hüküm kaçınılmaz kadar geçecek sürede çalışanlar iş bulamazlar ülke felakete uğruşur

İŞSİZLİK SİGORTASI

Çalışan işsiz kaldığında belli bir süre için işsizlik sigortası

+++Böylece herkes çalışmaya teşvik edilmiş olur

—Belirli bir süre sonunda iş bulamayanların ne yapacağını düşünürsünüz?

ÖRGÜTLENME HAKKI

Ortak gündemi olan herkese,
hukukları takip etmek üzere
örgütlenme hakkı

+++ Böylece daha adil bir piyasa
sistemi kurulabilir

— Ekonominin işlemesi kolaydır, her
kafadan bir ses çıkar

ÖRGÜTLENME HAKKI

Devlet memurları dışında herkese
örgütlenme hakkı

+++ Kamu sektörü dışında halkı
yanına çekecek için görevleri
akademikler için

— Çeşitli alanların refahını korumak
zaten devlet görevi olduğundan
memurların böyle bir örgütlenme
ihtiyacı yoktur

ÖRGÜTLENME HAKKI

Ülkenin düzen ve bütünlüğünü
bozmayacak her harekete
örgütlenme hakkı

+++ Böylece, tartışmalı yenne, nasıl
daha verimli tartışılabilir
etkilemler için, ülkenin
kudretleri hızlanır

— Ülkenin düzen ve bütünlüğünün
bozulmaması için bir karar
verebiliriz

YOKSULLUK POLİTİKASI

Herkese gıda/yakacak desteği
hakkı

+++ En azından ne
yiyebilecekleri/ne içebileceklerini
bilgileriyle

— Kimlerin ihtiyacı olduğunu
belirlemek çok zor

YOKSULLUK POLİTİKASI

Herkese nakit yardım hakkı

+++ Kendi ihtiyaçlarına göre
alabilirler

— Bu hak sistemi edilebilir. Varlık
bir şekilde kullanırsanız ekonomisi
gerekli olur

YOKSULLUK POLİTİKASI

Herkese yoksulluk maaşı hakkı
(Yurttaşlık temel gelir)

+++ İnsanlar her zaman
gelişebilecek durumda
olabilirler

— Parayı harcar edebilir, tembellik
alabilir

BARINMA HAKKI

Herkese kira yardım hakkı

+++ Böylece maaşlarını diğer
ihtiyaçları için kullanabilirler

— Maaş verip kira hakkı aynı zamanda
yapmak için bütçeye olarak
kullanabilirler

BARINMA HAKKI

Herkese sığınak/oturma hakkı

+++ İnsanların maddi gelir ya da
başka türlü

— Hiç bir şeyi hak etme hakkı
olamaz mı?

BARINMA HAKKI

Herkese sığınak/oturma hakkı

+++ Böylece insanlar sokakta yaşamak
zorunda kalmaz

— Görevliyi sağlamak çok zor
olabilir

“Hayat Zor” oyunu Sosyal Haklar Kiraathanesi adı altında üniversitelerin festivallerinde, GeppençFestival ve Barışa Rock gibi etkinliklerde oynatılmış ve yoğun ilgi çekmiştir.

Üniversite Gençliği ve Sosyal Haklar Raporu

Projenin sosyal haklar alanında farkındalık yaratmak ve mevcut sorunları görünür kılmak için yaptığı bir başka faaliyet ise “Üniversite Gençliği ve Sosyal Haklar Raporu”dur. “Üniversite Gençliği ve Sosyal Haklar Raporu”, sosyal haklar bağlamında üniversite gençliğinin ihtiyaçlarını tanımlamanın yanı sıra, sahada sosyal haklar alanında çalışan örgüt ve kişilerin gençlik ve sosyal haklar ilişkisi konusunda, uzmanlıkları ile doğru orantılı olarak görüşlerini almış ve rapora yansıtmıştır. Raporda farklı alanlarda sosyal haklar ve gençlik ilişkisinin tartışıldığı bölümler ve alanda çalışan örgütler ve kişilerin düşüncelerine ve görüşlerine yer verilmiştir.

Rapor için hazırlanan makaleler Kasım 2007’de Ankara’da gerçekleştirilen, gençlerin, ilgili STK’ların, bürokratların ve akademisyenlerin katıldığı bir konferansta tartışılmış ve son haline geribildirimler alındıktan sonra getirilmiştir.

Projenin eğitim kitapçığına ve “Üniversite Gençliği ve Sosyal Haklar” isimli raporuna <http://abmuzakere.bilgi.edu.tr/> adresinden ulaşılabilir.

Gençlik ve Sosyal Haklar projesi Avrupa Komisyonu Sivil Toplum Diyaloğu, Avrupa Bilgi Köprüleri Programı ve Toplum Gönüllüleri Vakfı tarafından desteklenmiştir.

STK ÇALIŞMALARI - EĞİTİM KİTAPLARI, BÜTÇE İZLEME DİZİSİ

Bütçe izleme dizisinin amacı, kamunun sosyal hizmetler, sosyal güvenlik, sağlık, işsizlik, eğitim, engelli, gençlik, çocuk gibi alanlara yönelik yaptığı harcamaların STK'lar tarafından izlenebilmesi için bir yöntem sunmaktır. Özellikle hak temelli çalışan STK'lar için, bütçeden bu alanlara ayrılan ödeneklerin izlenmesi, bu ödeneklerin artırılmasına yönelik politika üretme sürecinin etkilenmesi, ve konunun kamusal alanda konuşulur hale gelmesi günümüzde önemli savunuculuk alanlarını oluşturmaktadır.

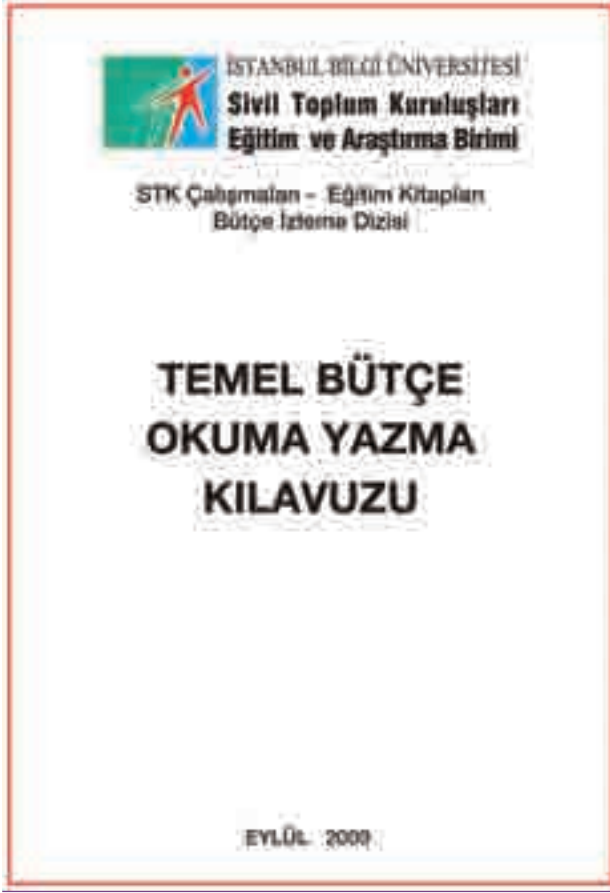
Hangi sosyal hak ile ilgili alanda olursa olsun hiçbir politika etkileme sürecinin sadece o alana ayrılan bütçenin artırılması ile kısıtlı kalmaması gerektiği bu alanda çalışanlar tarafından sıklıkla dile getirilmektedir. Bütçeden ayrılan payın artırılması tartışması, hiçbir zaman verilen sosyal hizmetin kapsamı, kalitesi ve etkinliğinin tartışılmasını ikinci planda bırakmamalıdır.

Bu dizide çeşitli tematik alanlarda yapılan harcamaların yanısıra, bu alanlarla ilgili hak temelli STK'ların politikalara yönelik tartışma ve önerilerine yer verilmekte ve kaynak önerilmektedir.

Dizi kapsamında izleme kılavuzları yayımlanmış ya da yayımlanacak olan temalar sosyal yardım, sağlık, sosyal güvenlik, eğitim, çocuk, gençlik, engelli, askeri ve iç güvenlik gibi alanları kapsamaktadır. Dizinin yayın yönetmeni Nurhan Yentürk'tür.

Bu kılavuzlarda yer alan sosyal koruma harcama kalemlerinin tarihsel gelişimi ve dağılımları konularında yapılan yorumlar esas olarak bütçe belgeleri, planlar ve yıllık programlar, idarelerin stratejik planları ve akademik araştırmalar gibi “makro” belgelere dayalı olarak yapılmıştır. Çalışma alanları nedeniyle kamunun verdiği sosyal hizmetler alanındaki gelişmeleri izleyen hak temelli STK'ların alandaki çalışmalara katılarak/izleyerek edindikleri “mikro” bilgi ve deneyimleri katarak sosyal bütçedeki gelişmeleri izlemeleri bütçe izleme sürecinin nihai amacı olduğunu vurgulamakta yarar var. Bu çalışma ile, kamunun verdiği sosyal hizmetler alanındaki gelişmeleri izleyen hak temelli STK'ları sosyal harcamaların niceliği konusunda bilgilerle destekleyerek savunuculuk çalışmaları açısından güçlendirebileceğimizi umuyoruz.

Kılavuzlara <http://stk.bilgi.edu.tr/stkButce.asp> adresinden ulaşılabilir.

Bu kılavuz, bütçe, gelir, gider, açık, faiz dışı açık, kamu kesimi borçlanma gereği, görev zararı gibi bütçe ile ilgili temel kavramları iktisatçı olmayan okuyucuların bilgisine sunmaktadır. Ayrıca, GSYH'nın hesaplanma yöntemini, reel ve cari harcamalar kavramlarını ele almaktadır. Kılavuzda, STK'ların izlemek istedikleri harcamalarla ilgili gelişmeleri değerlendirebilmeleri için oran alma, büyüme hesaplama gibi yöntemler açıklanmaktadır.

Kılavuz STK'ların ilgilendikleri kurumun bütçelerini izleyebilmeleri için kamu kurumlarını ve bu kurumların bütçelerini, bütçelerin sınıflandırmalarını 5018 nolu ve 10/12/2003 tarihinde kabul edilen Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na dayalı olarak ele almaktadır. Kılavuz, sosyal güvenlik, sağlık, eğitim, askeri, gençlik, engelli, çocuk gibi alanlara yönelik harcamaların izlenebilmesi için temel bilgileri sunmaktadır.

Türkiye’de, 2003 yılında kabul edilen Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile çok yıllık bütçelemeye geçildi ve kamu idarelerinin üç yıl için de gelir gider öngörülerini ve ödeneklerini içeren Orta Vadeli Mali Plan’lar 2006 yılından itibaren yayınlanmaya başlandı. Çok yıllık bütçelemeye geçiş ve Orta Vadeli Mali Planlar, sivil toplum kuruluşlarına da ilgilendikleri idarelerin bütçe ödeneklerini üç yıllık nasıl planladıklarını görebilme, izleyebilme ve bu anlamda değişiklikler ve yeni projeler için öneriler oluşturma ve kamuoyu baskısı yaratabilmelerine olanak sağlamaktadır.

Bu kılavuzun amacı, Türkiye’deki çok yıllık bütçeleme sürecini bilinir, bu sürece STK’ların müdahale noktalarının görünür olmasına katkıda bulunmak, STK’ların Orta Vadeli Mali Plan’da (OVMP) yer alan idarelerin harcamalarını nasıl planladıklarını görebilmelerine ve bu konularda öneriler oluşturabilmelerine yardımcı olmak ve bütçe yapma sürecine katılabilmeleri için izleme yöntemleri sunmaktır. Kılavuz ayrıca, çok yıllık bütçe yapma sürecine, bu süreçte etkisi olan kamu idarelerine, siyasi iktidarın ve parlamentonun rolüne, STK’ların bu süreçte katılabilme aşamalarına ve yöntemlerine ışık tutmaktadır.

Bu çalışmada sosyal koruma harcamalarının hesaplanmasında mümkün olduğu ölçüde ESSPROS (Avrupa Birleştirilmiş Sosyal Koruma İstatistikleri Sistemi) metodolojisine dayanılmıştır. Hesaplamaya dahil edilen idarelerin başında Merkezi Yönetim kapsamındaki kamu idarelerinden fonksiyonel sınıflandırmaya göre “Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım” ve “Sağlık” harcamaları yapan SHÇEK, Özürlüler İdaresi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı gibi idareler gelmektedir. Bunlara Hazine tarafından yapılan fakir ailelere kömür yardımı da dahil edilmiştir. Merkezi yönetim kapsamındaki idarelerin dışında Sosyal Güvenlik Kurumu’nun harcamaları, İşsizlik Sigortası Fonu’nun harcamaları, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu’nun harcamaları sosyal koruma harcamalarının kapsamına dahil edilmiştir.

Çalışmada Türkiye’deki sosyal koruma harcamaları toplam olarak hesaplanmakta ve AB ülkelerinin harcamaları ile karşılaştırılması yapılmaktadır. Sosyal koruma harcamaları 2006 yılından günümüze sağlık, sosyal güvenlik ve sosyal yardım/hizmetler alanlarına ayrılan paylar ayrı ayrı hesaplanarak ayrıntılı bir izleme yöntemi oluşturulmaktadır.

Askeri ve iç güvenlik harcamalarını izleme kılavuzu, hak temelli çalışan STK'lar tarafından önemli izleme kalemi olan sosyal koruma harcamaları izleme kılavuzundan elde edilen sonuçlarla bir karşılaştırma yapılabilmesi bakımından önemlidir. Diğer yandan, gerek askeri harcamaların gerek iç güvenlik harcamalarının izlenebilir olması, STK'ların ve hatta parlamentonun denetimine yeterince açık olması talebi, demokratik bir taleptir, çoğulcu demokrasinin olmazsa olmaz niteliklerinden devletin şeffaflığı ve hesap verebilir olması ilkesinin çalışması için doğal bir taleptir.

Çalışmada askeri harcama verilerine ulaşılan idarelerin harcama kalemleri ayrı ayrı verilmiş, ulaşılamayan veriler ise ayrı ayrı mertebe olarak tahmin edilmeye böylece eksikliğin düzeyi anlaşılmasına çalışılmıştır. Askeri harcamaların izlenmesinde ortaya çıkan en önemli zorluk, verilerdeki şeffaflık eksikliğidir. Çalışmada askeri harcamaların yıllık gelişimi, uluslararası harcamalarla karşılaştırılması ve bileşenlerinin hesaplanmasına yer verilmektedir.

BÜTÇE İZLEME EĞİTİMİ VE KAMPI

Bütçe İzleme Eğitim Programı ve Kampı'nın amacı, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sağlık, eğitim, gençlik, çocuk ve engelli gibi konularda çalışan hak temelli STK'ların katılımıyla kamunun bu alanlara ayırdığı kaynakları ve ayırmayı planladığı kaynakları, birlikte katılımcı bir yöntemle izlemek, ortak bir sonuç bildirisi kaleme almak ve kamuoyuyla paylaşılmasını sağlamaktır. Böylece, uzun dönemde STK'ların ilgilendikleri alanlarda kamu bütçesini izleyebilme kapasitelerini artırmak hedeflenmektedir.

Eğitim programı ilk kez Aralık 2009 tarihinde, Bütçe İzleme Kampı ise ilk kez Ocak 2010 tarihinde yapılacaktır. Eğitim programı ve kamp için başvurular Ağustos 2009 tarihinde alınmaya başlanmıştır. Bütçe İzleme Eğitimi ve Kampı'na katılım Bilgi STK'nın tüm eğitim programlarında olduğu gibi ücretsizdir.

Program hak temelli (çevre, insan hakları, kadın, gençlik, kalkınma, sosyal dışlanma ve yoksun kesimlere yönelik çalışan) yurttaş girişimi niteliğindeki STK'lara yönelik olarak düzenlenmiştir. Program, STK'larda en az bir yıllık tecrübeye sahip, uzun dönemde aday gösterildikleri örgütlerinde çalışma perspektifine sahip, ileride STK'larda aktif olarak yer alacak gönüllüler ve profesyonelleri eğitmek amacıyla oluşturulmuştur.

KUTU 8

Bütçe Okuma Yazma ve Sosyal Bütçeyi İzleme Eğitim Programı

1. Savunuculuk, sivil katılım ve STK'lar
2. Sivil toplum, demokrasi, yurttaşlık
3. Bütçe kalemlerinin ve bütçede bulunan kavramların; ve bütçe uygulamalarının açıklanması
4. Türkiye'deki sosyal koruma harcamalarının izleme kalemleri ve trendleri
5. Türkiye'deki gençlik, çocuk, engelli ve eğitim alanındaki harcamaların izleme kalemleri ve trendleri
6. Türkiye'de askeri ve iç güvenlik harcamalarının izleme kalemleri ve trendleri

Yukarıda belirtilen eğitim programını alan STK temsilcilerinin, STK Çalışmaları - Eğitim Kitapları, Bütçe İzleme Dizisi'nde yer alan kılavuzlarda oluşturulan yöntem ve izleme tabloları kullanarak, ilgili yılın kanun gerekçesi ve ekleri webe konulduktan sonra, ilgili yıldan sonraki iki yıl için planlanan sosyal koruma, gençlik, eğitim, askeri vb. harcamalarını ayrıntılı olarak hesaplayabilmeleri mümkün olacaktır. Bilgi STK 2010, 2011 ve 2012 yılları için sosyal koruma bütçesi, eğitim bütçesi, gençlik bütçesi, engelli bütçesi, askeri bütçe gibi çeşitli tematik alanlarda bu izlemeyi yapacak ve ilgili yılın Ocak ayının sonunda bu izleme verisini webte yayınlayacaktır. Bilgi STK, bütçe izleme eğitimi almış "STK katılımcıları" ve eğitime katılmadan doğrudan kampa katılan "STK gözlemcileri" ile bu süreci paylaşmak için 2010 Ocak ayının son iki günü üç günlük "STK Bütçe İzleme Kampı" düzenlemektedir. Kamu harcamaları, aynı alanda çalışan STK'larla birlikte izleme amacını taşıyan kampın sonunda, tematik alanlarla ilgili harcamaların gelişimi ve gelecek yıla ilişkin öngörülerini ayrı ayrı raporlanıp sonuç bildirgesi ile birlikte TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine gönderilmesi amaçlanmaktadır.

STK KİTAP KOLEKSİYONU

Mart 2003'ten itibaren İstanbul Bilgi Üniversitesi Kütüphanesi bünyesinde bir STK Koleksiyonu oluşturulmuştur. 2004 yılında koleksiyona kitap satın alma işlemleri başlatılmış ve ilk etapta 1.000'e yakın Türkçe ve İngilizce kitap bu koleksiyon kapsamında ilgililerin kullanımına sunulmuştur ve koleksiyon her yıl yeni eklemelerle geliştirilmektedir. Kitapların yanısıra geniş bir elektronik dergi veri tabanı da bu koleksiyon kapsamında kullanılabilir. Koleksiyonun amacı, STK gönüllü ve profesyonellerine, sivil toplum alanında araştırma ve akademik çalışmalar yapmak isteyenlere yerli ve yabancı kitapları sunabilmektir. Alanında klasik temel kitapların yanısıra güncel Türkçe ve yabancı dilde kitapların satın alınması sürdürülmektedir. Koleksiyon geliştirmek için STK'lardan gelecek öneriler de dikkate alınmaktadır.

Koleksiyonun STK'lar arasında kullanımını yaygınlaştırmak üzere eğitim programları kapsamında tanıtım seminerleri düzenlenmiştir. Koleksiyonda yer alan kitaplar İstanbul Bilgi Üniversitesi Kütüphanesi'nin on-line kataloğu üzerinden taranabilmektedir.

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ
kütüphane
e-kütüphane

Katalog

SOZCUK : kuvvet toplu

Tüm Koleksiyon içinde **ARA** >>

Kütepe Kütüphanesi
Dolapdere Kütüphanesi
Santral Kütüphanesi
Kültür Politikaları ve Yönetimi
İnsan Hakları Koll.
DVD & Video Koleksiyonu
Avrupa Birliği Enformasyon
Muzik Koleksiyonu
STK Koleksiyonu
Tüm Koleksiyon

Dergi Adı
ISBN
Yer Numarası
Yazar / Eser Adı

Elektronik Ders Kaynakları
Ders Kodu
Öğr. Elemanı Adı

Diğer Kütüphane Katalogları (239.50)

DVD & Video Koleksiyonu
DVD - VHS - VCD

Yeni DVD Listesi

Kütüphane Kaydını / Süre Uzatma

Bize Yazın

Kütüphaneler Arası Odunc (Öğretim Elemanları)

Avrupa Birliği Enformasyon

Kültür Politikaları ve Yönetimi
Araştırma Kütüphanesi

Kütüphane Arayışları

Bilgi Homepage

STK’LAR İÇİN HUKUKİ BİLGİLENDİRME

İstanbul Bilgi Üniversitesi İnsan Hakları Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi ile işbirliği içerisinde hukuki yardım ihtiyacında olan STK'lara bu hizmet internet aracılığı ile sağlanmaktadır.

STK VERİ TABANI

Birimin web sayfası kapsamında bir STK elektronik posta ve posta adresleri veri tabanı kullanıma açılmıştır. 2005, 2006 ve 2007 yıllarında güncellenerek 4.000 STK'nın adresleri ve 1.000 STK'nın e-postalarından oluşan veri tabanı internet sayfasında genel kullanıma açık olarak hizmet vermektedir.

Bilgi STK'nın web sayfasında yer alan üyelik kutusu üzerinden üye olma olanağı tanınmakta, 12.000 kişiye yakın üyeye birimin faaliyetleri elektronik olarak duyurulmaktadır.

PROJE ÇAĞRILARI

Dünya Bankası, Avrupa Birliği gibi uluslararası kuruluşların Türkiye'yi kapsayan teklif çağrıları 2003-2007 yılları arasında birimin web sitesi aracılığıyla duyurulmuştur. 2007 yılından itibaren sitede Türkiye'deki STK'lara yönelik önemli fonlar sağlayan kuruluşlarla ilgili bilgiler yayınlanmaktadır.

YÖNETİM VE İLETİŞİM

İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi, İstanbul Bilgi Üniversitesi Sivil Toplum Çalışmaları Merkezi'nin bünyesinde çalışmaktadır.

İstanbul Bilgi Üniversitesi Sivil Toplum Çalışmaları Merkezi'nin Yönetim Kurulu

Prof. Dr. Murat Belge (Yönetim Kurulu üyesi)
Prof. Dr. Lale Duruiz (Yönetim Kurulu üyesi)
Y. Doç. Dr. Pınar Uyan (Yönetim Kurulu üyesi)
Prof. Dr. Nurhan Yentürk (Müdür)

Web: <http://stcm.bilgi.edu.tr>
e-posta: stcm@bilgi.edu.tr

İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi

Dolapdere Kampüsü, Kurtuluş Deresi Caddesi no: 47 34440 Beyoğlu İstanbul
Tel: 0 212 311 5195
Faks: 0 212 297 0134
Web: <http://stk.bilgi.edu.tr>
e-posta: stkmerkezi@bilgi.edu.tr

Çalışanlar:

Nurhan Yentürk, Koordinatör, Tel: 0 212 311 5222,
e-posta: yenturk@bilgi.edu.tr

Alper Akyüz, Program Yöneticisi, Tel: 0 212 311 5404,
e-posta: aakyuz@bilgi.edu.tr

Laden Yurttagüler, Program Yöneticisi, Tel: 0 212 311 5403,
e-posta: laden@bilgi.edu.tr

İlknur Toygar Değer, İdari Asistan, Tel: 0 212 311 5195,
e-posta: ilknurt@bilgi.edu.tr

Eski Çalışanlar:

Yiğit Aksakoğlu, (2003-2007), e-posta: yigitak@gmail.com

Hale Akay, (2003), e-posta: hakay@bilgi.edu.tr

Danışma Kurulu:

STK Eğitim ve Araştırma Birimi'nin faaliyetleri, destekleyici kuruluşların temsilcileri, sivil toplum alanında çalışan akademisyenler ve sivil toplum kuruluşlarındaki tecrübeleriyle tanınmış isimlerden oluşan Danışma Kurulu'nun tavsiyeleri doğrultusunda belirlenmekte ve programlanmaktadır. STK Eğitim ve Araştırma Birimi Danışma Kurulu şu isimlerden oluşmaktadır:

Ahmet İnsel
Aksu Bora
Aydın Uğur
Ayhan Kaya
Emel Kurma
Ferah Salman
Fuat Keyman
Hakan Altınay
Metehan Sekban
Osman Kavala
Turgut Tarhanlı

İstanbul Bilgi Üniversitesi STK Eğitim ve Araştırma Birimi
Dolapdere Kampüsü, Kurtuluş Deresi Caddesi No: 47 34440 Beyoğlu İstanbul
Tel: 0 212 311 5195
Faks: 0 212 297 0134
Web: <http://stk.bilgi.edu.tr>
e-posta: stkmerkezi@bilgi.edu.tr